

2022

jaarverslag

N.V. Slibverwerking Noord-Brabant

Inhoudsopgave

1	Over SNB	03
2	Directieverslag	07
3	Bericht van de RvC	34
4	Samenstelling Directie en RvC	39
5	Governance	41
6	Jaarrekening	47
7	Overige gegevens	68

1. Over SNB

1.1 Onze kerncijfers	04
1.2 SNB in het kort	05
1.3 Onze missie, visie & strategie	05

1.1

Onze kerncijfers

Overzicht kerncijfers
afgelopen vijf jaar

	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022
Continuïteit						
Verwerkt zuiveringsslib in SVI	ton/jaar	419.157	434.771	417.075	415.282	408.982
Verwerkt zuiveringsslib extern	ton/jaar	85.402	18.105	32.017	18.007	5.425
Mens						
Werkgelegenheid	gem. fte	48,5	46,8	49,5	49,4	50,7
Ziekteverzuim	%	6,5	5,3	5,5	7,6	10,0
Ongevallen met verzuim	aantal	0	0	1	0	0
Natuur						
Klimaatverandering (CO ₂)	kg/ton slib	12,3	3,2	8,1	-1,2	18,0
Verzuring (SO ₂ /NO _x /NH ₃)	kg/ton slib	0,13	0,11	0,11	0,10	0,11
Netto-energie-input	GJ/ton slib	0,06	0,04	0,05	0,05	0,06
Verbruik hulpstoffen	kg/ton slib	29,7	31,3	35,2	38,0	46,0
Hergebruik als grondstoffen	% reststoffen	95,4	97,5	98,7	93,4	92,3
Afvalwaterkwaliteit	ve.	2.009	484	885	464	748
Kosten						
Kostenindex	% tov. '98	81,5	72,1	78,0	77,1	96,1
Solvabiliteit	EV/TV	92,4	93,3	39,7	40,1	33,8

SNB in het kort

1.2

SNB is een vennootschap, die opereert vanuit Moerdijk, waarvan de aandelen worden gehouden door waterschappen. Op 31 december 2022 zijn de aandeelhouders: waterschap Aa en Maas, waterschap Brabantse Delta, waterschap De Dommel, waterschap Scheldestromen en waterschap Vechtstromen. De kernactiviteit van SNB is het duurzaam verwerken van zuiveringsslib. SNB beheert en exploiteert hiervoor een slibverwerkingsinstallatie (SVI) op het industrie- en haven terrein in Moerdijk. SNB is hoofdzakelijk actief op de Nederlandse communale zuiveringsslibmarkt. Naast het verwerken van het zuiveringsslib van de aandeelhoudende waterschappen verwerkte SNB in 2022 (een deel van) het zuiveringsslib van andere waterschappen en van een aantal bedrijven.

1.3

Onze missie, visie & strategie

Optimale verwerking betekent voor ons dat we continu zuiveringsslib verwerken, waarbij we maximaal inzetten op het hergebruik en de verwijdering van respectievelijk de positieve en negatieve stoffen in het zuiveringsslib, en dat tegen de laagst mogelijke verwerkingskosten. **Continu verwerken** houdt in dat onze verwerking van zuiveringsslib solide verloopt, zodat wij onze waterschappen maximaal kunnen ontzorgen. **Hergebruik** betekent dat de aanwezige energie en grondstoffen in het zuiveringsslib maximaal worden teruggewonnen. **Verwijderen** richt zich op het onttrekken uit het milieu of het vernietigen van aanwezige stoffen in het zuiveringsslib, zoals zware metalen, hormonen, ziekteverwekkers, medicijnresten, biologische verontreiniging en microplastics. Dit doen we tegen de **laagst mogelijke verwerkingskosten**, waarbij we ernaar streven de ketenkosten voor onze waterschappen zo laag mogelijk te houden.

Het is onze **MISSIE** mens en natuur te beschermen door zuiveringsslib optimaal te verwerken.

ONZE VISIE hierop: door zuiveringsslib optimaal te verwerken, realiseren we ONZE ULTIEME AMBITIE, het realiseren van een circulaire afvalwater- en slibketen, samen met onze waterschappen en ketenpartners.

We gaan voor zo circulair mogelijk. We zetten samen met onze waterschappen en ketenpartners in op onderzoek en ontwikkeling, om de afvalwater- en slibketen om te buigen in een kringloop en deze kringloop te sluiten. De focus van SNB ligt daarbij op het sluiten van de slibketen, met ons doel altijd helder voor ogen: het maximaal beschermen van mens en natuur.

SNB heeft in het ondernemingsplan 2021-2026 Samen Natuurlijk Beter uitgewerkt welke ambities SNB heeft voor de komende jaren. Het ondernemingsplan 2021-2026 maakt in hoofdlijnen duidelijk:

- Hoe de ondernemingswaarde van SNB kan worden vergroot;
- Hoe SNB kan bijdragen aan het verder verduurzamen van de keten;
- Hoe de samenwerking met de waterschappen kan worden geoptimaliseerd en geïntensiveerd.

Om hier antwoord op te geven, heeft SNB in het ondernemingsplan drie sporen uitgewerkt, met drie rollen die SNB speelt of gaat spelen voor het optimaliseren van de afvalwater- en slibketen:

1. Voor onze waterschappen zijn we de **EXCELLENTE DIENSTVERLENER** voor het verwerken van hun zuiveringsslib. We zorgen voor een stabiele en solide bedrijfsvoering en organisatie waarmee wij de zorg voor het verantwoord verwerken van zuiveringsslib uit handen nemen van onze waterschappen.
2. We handelen als **DUURZAME KETENBOUWER**, die bouwt aan het uitbreiden van de slibketen door middel van grondstoffenterugwinning en eventueel het uitbouwen van de verwerkingscapaciteit.
3. We blijven als **INNOVATIEVE SCOUT** actief nieuwe technologieën volgen en zullen niet aarzelen om keuzes te maken op het gebied van alternatieve slibeindverwerking en/of alternatieve verwerking van afval en grondstoffen.

2. Directieverslag

2.1	Voorwoord	08
2.2	Duurzame slibverwerking	10
2.3	Continuïteit	11
2.4	Mens	16
2.5	Natuur (omgeving)	20
2.6	Kosten	30
2.7	Vooruitblik op 2023	33

2022 was het jaar dat SNB al weer 25 jaar actief is in het duurzaam verwerken van zuiveringsslib.

Dit jubileum hebben we gevierd met alle belanghebbenden bij SNB waarbij we terug hebben gekeken op 25 jaar slibverbranding in Moerdijk, maar vooral ook vooruit hebben gekeken naar de volgende 25 jaar. Uiterlijk in 2050 willen SNB en haar aandeelhouders een circulaire afvalwater- en slibketen realiseren. Om dit voor elkaar te krijgen zijn nog vele (tussen)stappen te zetten. Vanuit ons ondernemingsplan 'Samen Natuurlijk Beter' werken we op een gestructureerde wijze aan het zetten van deze stappen. Een belangrijke stap die we hebben kunnen zetten, is het verbreden van de kring van aandeelhouders. Begin 2023 zijn twee nieuwe aandeelhouders toegetreden. De toetreding zorgt voor meer stabiliteit en continuïteit in de afvalwater- en slibketen, doordat de positie van SNB is verstevigd. Tevens ligt er nu een stevig fundament om te gaan bouwen aan een circulaire afvalwater- en slibketen. Dit fundament is in 2022 nog verder verstevigd, omdat uit onderzoek is gebleken dat de huidige slibverwerkingsinstallatie (SVI) functioneel en technisch nog eens 25 jaar mee kan. Dit geeft ruimte om in de komende jaren het huidige verwerkingsproces verder te verduurzamen, maar geeft bovenal ook ruimte om toe te groeien naar een circulaire keten in 2050. Dit is nodig omdat nieuwe circulaire innovatietechnieken om meer ontwikkelingstijd vragen.

Silvester Bombeeck
Directeur

In de bedrijfsvoering was in 2022 wederom het beheersbaar houden van de stikstofemissie naar water en lucht een belangrijk aandachtspunt. Het stikstofgehalte in het zuiveringsslib neemt al jaren toe, en als gevolg van de Energiefabrieken zit er meer stikstof in de waterfase van het zuiveringsslib. Onderzoeken hebben een aantal mogelijkheden opgeleverd om de beheersbaarheid te verbeteren en zelfs stikstof te reduceren. Een deel van de onderzoeken loopt nog door in 2023. Wel is besloten de rookgaswassers te gaan vervangen, waardoor een significante ammoniak-luchtemissiereductie bewerkstelligd moet gaan worden. Daarnaast is in 2022 veel aandacht uitgegaan naar het bewaken van de continuïteit van de verwerking als gevolg van schaarste van hulpstoffen, materialen en extern personeel. Verder was kostenbeheersing een belangrijke doelstelling voor 2022. De sterk stijgende energie- en vooral grondstofprijzen en het wegvallen van een subsidie voor duurzame energieopwekking hebben een negatief effect gehad op de verwerkingskosten over 2022, evenals de tegenvallende elektriciteitsproductie uit zuiveringsslib.

In 2022 hebben we de aanpassingen aan de organisatie kunnen afronden waardoor de slagkracht van de organisatie verder is vergroot. Ook waren we in staat om alle openstaande vacatures in te vullen. Hiermee is de organisatie op volle sterkte.

2022 was het jaar van ons jubileum waarin ook een belangrijk fundament voor de toekomst is gelegd.

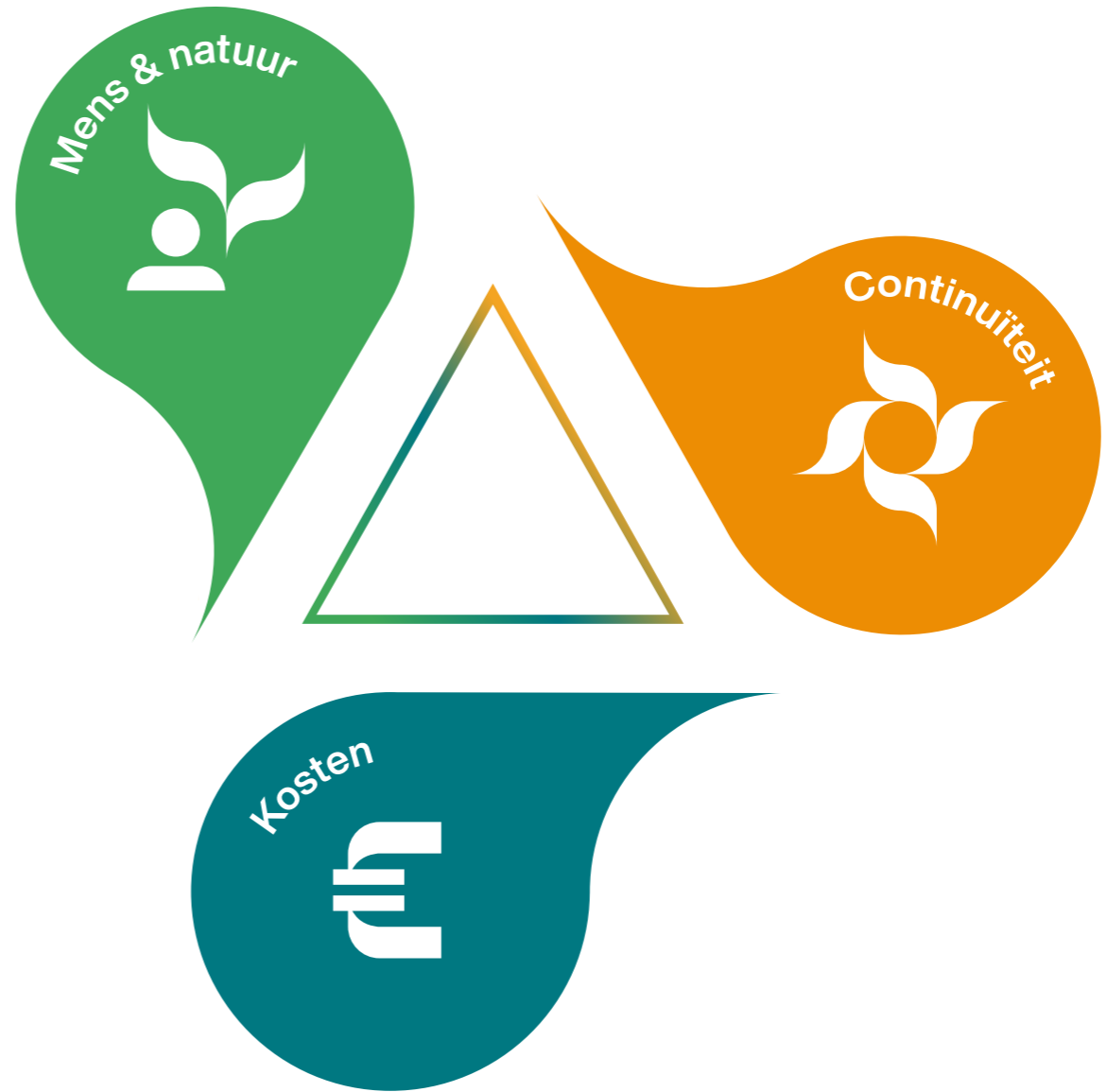
In 2023 gaan we hierop verder bouwen, waarbij het centrale thema het ontwikkelen van een gezamenlijke transitiestrategie met de aandeelhouders en ketenpartners is. Dit doen we vanuit onze duurzaamheidsambities, waarbij SNB duurzaamheid bekijkt vanuit drie invalshoeken: continuïteit, mens & natuur en (maatschappelijke) kosten. Deze drie invalshoeken staan centraal in dit jaarverslag.

Moerdijk, mei 2023

Duurzame slibverwerking

SNB bekijkt het verwerken van zuiveringsslib vanuit drie invalshoeken die met elkaar in balans moeten zijn, namelijk mens & natuur, continuïteit en maatschappelijke kosten. Vanuit de invalshoek **mens & natuur** zet SNB vooral in op het verkleinen van de milieuoetafdruk, het benutten van de aanwezige energie in het zuiveringsslib en het omzetten van afval in grondstoffen. Vanuit de invalshoek **continuïteit** wordt ingezet op het robuuster maken van het slibtransport, de SVI en de organisatie met als doel het zuiveren van afvalwater te waarborgen. Vanuit de invalshoek **kosten** wordt ingezet op zo laag mogelijke verwerkingskosten voor het zuiveringsslib. Hieronder wordt op deze drie invalshoeken verder ingegaan.

2.3

Continuïteit

SNB streeft naar maximale betrouwbaarheid en beschikbaarheid van de SVI. Continuïteit in verwerking van zuiveringslib is en blijft de eerste prioriteit van de aandeelhoudende waterschappen en daarmee de topprioriteit van SNB.

Zuiveringslibmarkt

In voorgaande jaren was er sprake van een disbalans tussen vraag en aanbod in de Nederlandse slibmarkt, waardoor er sprake was van krapte in de slibmarkt. In 2022 was er een redelijke balans omdat de slibproductie van de Nederlandse waterschappen achterbleef bij de verwachtingen. De oorzaak van de lagere productie in 2022 wordt toegeschreven aan de droogte. Dit heeft er in geresulteerd dat de Nederlandse slibverwerkers niet hun volledige verwerkingscapaciteit konden inzetten, met name in de zomermaanden van 2022. Ook bij SNB was er sprake van een lagere dan verwachte aanvoer van zuiveringslib. Voor 2023 zijn de verwachtingen dat er weer sprake zal zijn van krapte in de Nederlandse slibmarkt, doordat een drooginstallatie op aardgas eind 2022 uit bedrijf is genomen, waardoor verwerkingscapaciteit is weggefallen. Op de middellange termijn wordt een beperkt overschot aan verwerkingscapaciteit verwacht doordat twee nieuwe verwerkingsinstallaties in gebruik genomen gaan worden en drie installaties uit bedrijf gesteld gaan worden. Per saldo is er echter sprake van een toename in verwerkingscapaciteit. Daarnaast wordt verwacht dat waterschappen het zuiveringslib verder gaan vergisten om meer biogas te produceren op de rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's). Tevens worden dus in de komende jaren twee nieuwe verwerkingsinstallaties gerealiseerd die enig overschot aan verwerkingscapaciteit hebben.

Naast bovenstaande ontwikkeling verwacht SNB in de komende jaren een sterke verandering in de samenstelling van het zuiveringslib. Nu al ondervindt SNB dat de Energiefabrieken zorgen voor een wijziging in de energetische waarde van het zuiveringslib en een toename van stikstof in het afvalwater vanuit de voordroging. De verwachting is dat de waterschappen in de komende jaren het zuiveringslib verder gaan vergisten om meer biogas op te wekken. Dit betekent dat er aanpassingen nodig zijn om de energierecuperatie tijdens de slibverwerking te optimaliseren. Daarnaast wordt er gewerkt aan het terugwinnen van stikstof uit het afvalwater.

Daarnaast zijn er allerlei ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving, die in de komende jaren effect zullen gaan hebben op de zuiveringslibmarkt. Te denken valt aan onder andere de herziene EU-richtlijn stedelijk afvalwater, de implementatie van de recente versie van de BREF afvalverbranding in Nederland, de Nederlandse klimaatdoelstellingen, het Circulair Materialenplan dat het Landelijk Afvalbeheerplan gaat vervangen en de stikstofreductiedoelstellingen voor de industrie van het huidige kabinet. Deze nieuwe en gewijzigde wet- en regelgeving is in de komende jaren van grote invloed op hoe afvalwater behandeld gaat worden, en ook op hoe zuiveringslib verwerkt gaat worden. Binnen het strategisch ketenoverleg van SNB en de aandeelhoudende waterschappen wordt hierover de afstemming gezocht, om uiteindelijk de transitie te maken naar een circulaire, klimaatneutrale afvalwater- en slibketen.

Aanvoer zuiveringslib in 2022

De aanvoer vanuit de klant-aandeelhouders was circa 5.000 ton hoger dan was verwacht. Door een calamiteit op een Energiefabriek is in het voorjaar circa 13.000 ton meer aangeleverd. Hiertegenover staat een lagere aanlevering vanuit alle overige klant-aandeelhouders. Indien de calamiteit buiten beschouwing wordt gelaten, is de slibproductie van de klant-aandeelhouders verder afgenomen met circa 14.500 ton (circa 5%) ten opzichte van 2021. De aanvoer vanuit Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) en Wetterskip Fryslân lag circa 9.500 ton lager dan verwacht en bijna 23.000 ton lager dan in 2021. De lagere slibaanvoer is opgevangen door meer zuiveringslib van industriële klanten te verwerken in 2022.

Slibaanvoer in tonnen ontwaterd zuiveringslib

	2018	2019	2020	2021	2022
Waterschap Aa en Maas	91.213	80.659	74.459	75.662	74.164
Waterschap Brabantse Delta	70.282	66.322	69.702	70.831	66.161
Waterschap De Dommel	84.027	62.934	61.069	54.102	62.522
Waterschap Scheldestromen	26.399	27.061	24.275	24.527	23.846
Waterschap Vechtstromen	52.707	52.920	50.802	47.372	44.163
Totaal klant-aandeelhouders	324.628	289.896	280.307	272.494	270.856
HDSR	71.040	74.851	79.419	76.970	58.603
Wetterskip Fryslân	66.834	69.450	71.930	73.375	68.978
Overige (industriële) klanten	45.018	19.612	15.132	7.872	17.694
Totale slibaanvoer	507.520	453.809	446.788	430.711	416.131

In onderstaande tabel is de samenstelling weergegeven van het ontvangen zuiveringsslib ten aanzien van zware metalen, stikstof en fosfaat. Ten opzichte van tien jaar geleden is er sprake van een stijging van het stikstofgehalte met circa 25%. Dit wordt veroorzaakt doordat er verdergaand wordt vergist op de RWZI's. Bij de vergisting wordt het koolstof omgezet in gas, maar blijft het oorspronkelijk organisch gebonden stikstof voornamelijk als ammonia achter in het water dat gedeeltelijk met het zuiveringsslib naar SNB wordt aangevoerd. Dit leidt er dan ook toe dat het stikstofgehalte in het afvalwater, dat ontstaat bij het voordrogen van het zuiveringsslib, ten opzichte van 2018, voor de inbedrijfstelling van een drietal Energiefabrieken, in 2022 verder is gestegen tot 156%.

Tot slot valt op dat het fosfaatgehalte in het zuiveringsslib in 2022 circa 20% hoger ligt dan in 2018, hetgeen wordt veroorzaakt door verdergaande defosfatering op de RWZI's.

Slibkwaliteit zware metalen, stikstof en fosfaat

	mg/kg ds										g/kg ds	
	As	Cd	Chloride	Cr	Cu	Hg	Ni	Pb	Zn	Zwavel	Nki	P
2022	8,6	1,0	2.685	47	401	0,47	28	79	1.027	12.531	59,0	38,6
2021	9,2	1,2	2.928	46	423	0,44	29	89	1.151	11.690	61,0	38,2
2020	8,0	1,2	2.564	44	418	0,44	26	80	1.077	12.245	57,9	37,6
2019	9,7	1,2	2.667	48	419	0,48	28	91	1.135	12.517	57,9	36,6
2018	8,7	1,1	1.816	45	375	0,47	28	76	934	10.959	56,6	31,7

Legenda: As = arseen, Cd = cadmium, Cr = chroom, Cu = koper, Hg = kwik, Ni = nikkel, Pb = lood, Zn = zink, Nkj = Kjeldahl-stikstof en P = fosfor.

Uit onderstaande tabel blijkt dat, rekening houdend met het watergehalte, de energie-inhoud van het zuiveringsslib is afgenomen. In 2022 was er een beperkte verbetering waarneembaar, vermoedelijk door het tijdelijk uitvallen van een Energiefabriek. De afname van de energie-inhoud vertaalt zich ook terug in de energie die tijdens het slibverwerkingsproces opgewekt kan worden.

Droge en organische stofgehalte aangevoerd zuiveringsslib

	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022
Droge stof	% v. slibkoek	23,2	22,2	22,7	22,9	23,0
Organische stof	o.s. % slibkoek	16,1	15,2	15,7	15,5	15,6
Verhouding organische stof/water	o.s./water	0,209	0,198	0,203	0,201	0,203
Stookwaarde	MJ/kg o.s.	22,6	20,8	20,4	20,8	21,3
Verhouding energie/water	MJ/kg water	4,72	4,12	4,14	4,19	4,31

Verbreding aandeelhouderscollectief

Om de samenwerking in de keten verder te bevorderen, is de wens ontstaan om meer waterschappen te laten toetreden als aandeelhouder in SNB. Daarnaast ontstaat dan een situatie waarin de verwerkingscapaciteit van de SVI volledig wordt bezet met zuiveringsslib afkomstig van de aandeelhouders, waardoor er geen sprake meer is van een marktrisico. Het verbreden van de groep van aandeelhouders sluit aan bij de huidige ontwikkelingen in de slibmarkt. In 2021 zijn verkennende gesprekken gestart met enkele waterschappen. Deze gesprekken hebben begin 2023 geleid tot de toetreding van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en Waterschap Limburg tot SNB. In onderstaand kader wordt nader ingegaan op deze toetreding.

SNB verwelkomt twee nieuwe aandeelhouders

SNB verwelkomt in 2023 twee nieuwe aandeelhouders.

Het gaat om Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) en Waterschap Limburg (WL). Het totaal aantal aandeelhouders komt daarmee op zeven. In 2022 werden de voorbereidingen hiervoor getroffen.

HDSR was al klant van SNB, WL wordt dit na deze transactie ook. Hiermee zijn alle aandeelhouders van SNB tevens klant voor het duurzaam verwerken van hun zuiveringsslib. De nieuwe aandeelhouders verwerven elk 14% van de aandelen in SNB. De aandelen worden aangeboden door de drie grootste aandeelhouders, te weten Waterschap Aa en Maas, Waterschap De Dommel en Waterschap Brabantse Delta. Gevolg van deze transactie is dat de zeven aandeelhouders ongeveer evenveel zeggenschap krijgen.

Minder marktrisico's

Belangrijk voordeel van de toetreding van de nieuwe aandeelhouders is ook het beperken van marktrisico's, stelt algemeen directeur Silvester Bombeeck van SNB. 'Op dit moment is maar 60% van het zuiveringsslib dat SNB verwerkt, afkomstig van de eigen aandeelhouders. Met de inbreng van de nieuwe aandeelhouders zullen we over een aantal jaren, als lopende overeenkomsten aflopen, de volledige verwerkingscapaciteit van SNB kunnen inzetten voor eigen aandeelhouders. Dat zorgt voor stabiliteit en zekerheid.' De keerzijde hiervan is dat prikkels uit de markt wegvallen. Bombeeck hierover: 'SNB vervult een maatschappelijk taak waarbij winstmaximalisatie niet aan de orde is. Wel ligt er een opdracht om de verwerkingskosten voor de aandeelhouders te verminderen. Ons trackrecord laat zien dat we hiertoe in staat zijn zonder extra prikkels uit de markt.'

Circulaire afvalwater- en slibketen

Minstens zo belangrijk is volgens Frank van den Heuvel, voorzitter raad van commissarissen SNB, dat de nieuwe aandeelhouders de visie op slibverwerking van SNB delen. 'Onze missie is dat we gezamenlijk willen werken aan een circulaire afvalwater- en slibketen. Met de nieuwe aandeelhouders halen we ook waardevolle kennis, ervaring en ideeën binnen om dit daadwerkelijk te realiseren. Dat is ook nodig omdat we aan de vooravond staan van de transitie van een duurzame naar een circulaire afvalwater- en slibketen. Volgend jaar gaan we concreet in overleg met onze aandeelhouders over onze transitiestrategie en -plannen.'

Verbreden aandeelhouderscollectief

Ongeveer twee jaar geleden besloten de vijf huidige aandeelhouders om het aandeelhouderscollectief te vergroten. Nu wordt dat gerealiseerd. Dagelijks bestuurslid Niels Mureau van Waterschap Brabantse Delta, die nauw betrokken was bij de totstandkoming, hierover: 'We zijn als huidige aandeelhouders blij met de nieuwe aandeelhouders. Het zorgt voor meer stabiliteit en continuïteit in onze afvalwater- en slibketen doordat de positie van SNB is verstevigd. Er ligt nu een stevig fundament waarop we samen met HDSR en WL verder gaan bouwen aan een circulaire afvalwater- en slibketen.'

De keuze voor SNB

Arnold Jansen, dagelijks bestuurslid van WL, over de keuze voor SNB. 'WL heeft eind 2021 na een intensief traject haar toekomstbestendige slibstrategie vastgesteld. Uitgangspunten daarbij zijn continuïteit, duurzaamheid, kosten en flexibiliteit. De wijze van slibverwerking en de visie van SNB passen hier uitstekend bij. Het toetreden als aandeelhouder van SNB zien wij dan ook als een belangrijke mijlpaal. We verheugen ons op de samenwerking.' Nanda van Zoelen van HDSR: 'Wij hebben als klant al bijna twintig jaar een relatie met SNB en zijn zeer verheugd dat we nu aandeelhouder worden. Want als aandeelhouder kunnen wij concreet werken aan onze eigen doelen in samenwerking met SNB en de overige aandeelhouders. Het gaat daarbij om de steeds grotere rol van de afvalwaterketen bij het duurzaam inrichten van de leefomgeving en het tegengaan van klimaatverandering.'

Verwerkt zuiveringslib

SNB verwerkte in haar eigen installatie circa 409.000 ton ontwaterd zuiveringslib in 2022. Verwacht was een verwerking van 409.000 ton. SNB heeft daarnaast circa 5.400 ton laten verwerken door andere verwerkers, terwijl hiermee geen rekening was gehouden. De aanvoer in 2022 verliep zeer onregelmatig. In het 1e kwartaal en 3e kwartaal van 2022 was de aanvoer extreem laag ten opzichte van voorgaande jaren, waardoor de doorzet werd verlaagd en er tijdelijk een verbrandingslijn is stilgezet. Hierdoor is circa 17.000 ton aan verwerkingscapaciteit niet gebruikt gedurende 2022. Door een calamiteit op een Energiefabriek was de aanvoer van zuiveringslib in het 2e kwartaal meer dan SNB kon verwerken, waardoor een deel extern is verwerkt.

Gebruiksduur SVI

Om voldoende tijd te hebben om te komen tot een circulaire afvalwater- en slibketen is in 2022 onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de SVI nog eens 25 jaar te bedrijven. Hierbij is zowel naar functionele als naar technische levensduur gekeken. Er is tijd nodig om innovatieve nieuwe technieken tot ontwikkeling te laten komen. Uit het onderzoek blijkt dat de SVI in deze tijd kan voorzien. De verwachting is dat de onderhoudskosten in de komende 25 jaar op een acceptabel niveau blijven, gezien de huidige staat van de SVI. Wel zijn er overzienbare investeringen nodig om de installatie functioneel op orde te houden. Deze investeringen liggen vooral op het gebied van het verder verlagen van de milieuoetadruk waarmee duurzaamheidswinst geboekt kan worden.

Interne en externe verwerking

	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022
Verwerkt in eigen SVI	ton/jaar	419.157	434.771	417.075	415.282	408.982
Extern laten verwerken	ton/jaar	85.402	18.105	32.017	18.007	5.425
Totaal verwerkt	ton/jaar	504.559	452.876	449.092	433.290	414.407

De totale hoeveelheid verwerkt zuiveringslib in de eigen SVI is afhankelijk van de doorzet per bedrijfsuur en de gebruikte beschikbaarheid. De doorzet bleef in 2022 achter bij de verwachtingen en prestaties uit voorgaande jaren, doordat er tijdelijk minder is doorgezet in verband met een lage slibaanvoer, zoals hierboven is beschreven. De technische beschikbaarheid van de SVI lag hoger dan verwacht in verband met een beperkte omvang aan storingen.

Overzicht doorzet en bedrijfsuren

	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022
Doorzet SVI	ton slib p/u	12,92	13,04	12,94	12,95	12,92
Doorzet SVI	ton osp/u	2,07	2,00	2,03	2,01	2,02
Technische beschikbaarheid	aantal uren	32.436	33.342	32.232	32.059	32.733
Technische beschikbaarheid	% max. cap.	92,6	95,2	91,7	91,5	93,5
Gebruikt aantal uren	aantal uren	32.436	33.342	32.232	32.059	31.651
Gebruikt aantal uren	% max. cap.	92,6	95,2	91,7	91,5	90,3

SNB heeft zich als doel gesteld om een robuuste, toekomstbestendige organisatie te creëren waarin medewerkers in een stimulerende, gezonde en veilige werkomgeving met plezier hun werk doen.

Belangrijk aandachtspunt voor de organisatie is de uitstroom van medewerkers in de komende jaren wegens pensionering. Het behouden en uitbouwen van relevante kennis en ervaring is hierbij essentieel. Dit doet SNB door tijdig nieuwe medewerkers te laten instromen.

Organisatiestructuur

De Directie leidt SNB en stuurt het Managementteam aan. Het Managementteam bestaat naast de Directeur uit de Operationeel Manager, de Manager Finance & Control en de Manager Innovatie & Technologie. De Operationeel Manager is belast met de aansturing van de Afdeling Procesvoering en de Afdeling Technische Dienst. De Manager Innovatie & Technologie is verantwoordelijk voor business development en procesverbeteringen.

Werkgelegenheid

Alle medewerkers die in dienst zijn, hebben een aanstelling voor onbepaalde tijd, op vier medewerkers na. Van de 53 medewerkers op 31 december 2022 is 11% vrouw en 89% man. 13% van de medewerkers heeft een parttime aanstelling, waarvan 72% vrouw en 28% man. SNB draagt bij aan de lokale werkgelegenheid. 64% van alle medewerkers woont binnen een straal van 30 kilometer van onze bedrijfslocatie.

Omvang en samenstelling medewerkers

	Einheid	2018	2019	2020	2021	2022
Medewerkers per einde jaar	aantal	50	49	51	50	53
Medewerkers gedurende jaar	gem. fte	48,5	46,8	49,5	49,4	50,7
Gemiddelde leeftijd	jaar	50,0	50,6	50,8	50,0	50,0
Gemiddeld aantal dienstjaren	jaar	14,6	14,5	15,5	14,8	14,3
Verloop medewerkers	aantal	0	4	1	3	2

In 2022 zijn twee langdurig arbeidsongeschikte medewerkers uitgestroomd naar de WIA. In 2022 zijn vijf nieuwe medewerkers aangetrokken, waaronder twee leerling operators. Deze operators zijn nu reeds aangetrokken met het oog op de medewerkers die binnen nu en twee jaar de organisatie gaan verlaten.

Veilige en gezonde werkomgeving

Een veilige en gezonde werkomgeving is van grote waarde voor onze medewerkers. SNB besteedt hier dan ook veel aandacht aan.

Veiligheidscijfers

	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022
Ongeval met verzuim	aantal	0	0	1	0	0
Ongeval zonder verzuim	aantal	1	2	4	3	0
Signalering onveilige situatie	aantal	15	25	32	32	21

In 2022 waren er geen ongevallen. SNB blijft inzetten op gezond en veilig werken. SNB probeert door het zichtbaar opvolgen van signaleringen van onveilige situaties, het houden van toolboxmeetings en het lopen van OOG-rondes het veiligheidsbewustzijn te verbeteren. De onveilige situaties zijn geanalyseerd en waar nodig zijn maatregelen getroffen om de kans op een ongeval of onveilige situaties in de toekomst te voorkomen. Daarnaast is SNB in 2022 gestart met een update van de RI&E samen met de preventiemedewerkers. De update wordt in 2023 afgerond. Verder is besloten een nieuw compliance- en meldingssysteem aan te schaffen. Dit systeem moet SNB in staat stellen om wet- en regelgeving nog beter na te leven, maar ook om een nog betere opvolging te geven aan afwijkingen, onveilige situaties en dergelijke. Tot slot is, mede door de media-aandacht hierover in 2022, extra aandacht besteed in de organisatie aan het tijdig signaleren en opvolging geven aan ongewenste omgangsvormen.

Verzuimcijfers

	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022
Meldingsfrequentie	aantal p.p.	1,30	1,08	0,89	1,24	1,63
Ziekteverzuim	%	6,5	5,3	5,5	7,6	10,0

Net als in voorgaande jaren is SNB in 2022 geconfronteerd met een aantal langdurig arbeidsongeschikte werknemers. Dat heeft uiteindelijk geleid tot de uitstroom van twee medewerkers naar de WIA. Deze arbeidsongeschiktheid is niet gerelateerd aan de werkzaamheden bij SNB. Preventie is een belangrijk aandachtspunt alsook de begeleiding van langdurig arbeidsongeschikte werknemers.

Opleidingen

Naast de verplichte opleiding BHV voor operationeel personeel, zijn er door diverse medewerkers individuele opleidingen gevolgd op verzoek van SNB dan wel op eigen initiatief. De effectiviteit van deze opleidingen is getoetst tijdens evaluatiegesprekken die jaarlijks met de medewerkers worden gehouden. Er werden opleidingen gevolgd op het gebied van HR, VCA, BHV, NEN3140 en water zuiveren.

Consultatie en participatie van medewerkers

Op het gebied van gezond en veilig werken worden medewerkers via toolboxes bijgepraat door leidinggevenden. Opmerkingen en vragen vanuit de toolboxes worden doorgeleid naar het operationeel overleg. In dit overleg worden eventueel acties uitgezet naar aanleiding van de opmerkingen en vragen. De preventiemedewerkers zijn in 2022 meer betrokken bij vraagstukken op gebied van Arbo en zij zijn gaan samenwerken met de KAM-coördinator die in 2022 is toegevoegd aan de organisatie. In 2022 is drie keer overleg gevoerd met de ondernemingsraad (OR) over allerlei aspecten omtrent de bedrijfsvoering, veilig en gezond werken, arbeidsvoorwaarden, invulling vacatures en tijdelijke compensatie van de inflatie.

Werken als procesoperator bij SNB

Ben je benieuwd hoe het nou echt is om als procesoperator te werken bij SNB? Lees dan hieronder de ervaringen van Siska en Marco, respectievelijk al 25 en 15 jaar met veel plezier werkzaam als procesoperator bij SNB.

Wat is een procesoperator?

De procesoperator is verantwoordelijk voor het soepele verloop van de installatie met als doel zo efficiënt en duurzaam mogelijk zuiveringsslib te verwerken. Tijdens de buitendienst loop je door de fabriek en ga je verschillende checklists af om te kijken of alles nog goed gaat. Als dit niet het geval is, zorg je ervoor dat het zo snel mogelijk wordt opgelost. De binnendienst blijft in de controlekamer zitten. Bij SNB bestaat een team altijd uit minimaal een hoofdoperator, een eerste operator en drie operators.

Procesoperator bij SNB

Hoe kom je eigenlijk als procesoperator bij SNB terecht? Siska studeerde op het mbo Proces & Milieutechniek. Met haar diploma op zak ging ze direct aan de slag bij SNB. Marco volgde een iets ander pad. Hij studeerde MTS werktuigbouwkunde en werkte daarna bij Fuji Fotofilm. Hij leerde daar de fijne kneepjes van de procestechniek kennen en kwam na tien jaar bij SNB terecht. Inmiddels werkt hij als eerste operator, wat betekent dat hij de verantwoordelijkheid heeft als de hoofdoperator niet aanwezig is.

Werken met de nieuwste technieken

Als procesoperator moet je de installatie van voor naar achteren – en weer terug – kennen. Wanneer je begint krijg je daar dan ook gerichte trainingen voor. Maar de techniek staat niet stil. Werken bij SNB betekent dat je altijd bezig bent met de nieuwste technieken. Ook deze moet je je eigen maken. Gelukkig biedt SNB voldoende handvatten om altijd up-to-date te blijven. Hierdoor blijft het werk interessant en dynamisch. “Het allerleukste aan werken als procesoperator is als er onverwachte problemen optreden, en ik het weer op rolletjes kan krijgen. Denk bijvoorbeeld aan luchtmissies die uit de pas dreigen te lopen ten opzichte van de emissienormen”, zegt Siska. “Je moet veel schakelen en altijd je kennis bijspijkeren, zodat je de installatie door en door kent om zo alle voorkomende afwijkingen op te lossen.”

Ploegendiensten bieden veel vrijheid

Bij SNB werken we met het 2-2-2 rooster. Dit betekent dat je twee vroege, twee late en twee nachtdiensten hebt, gevolgd door vier vrije dagen. Voor sommige mensen schrikt dit af, omdat je niet vijf dagen van 9 tot 5 werkt, maar op steeds andere tijdstippen op elke dag van de week. “De impact hiervan op je leven moet zeker niet vergeten worden, vooral als je een gezin hebt. Maar het went snel en het biedt veel vrije tijd. Ook hoeft je lang niet altijd in het weekend te werken. Daarnaast is het voorspelbaar en is er makkelijk omheen te plannen,” zegt Marco.

Waarom zou je willen werken als procesoperator bij SNB?

Dat werken als procesoperator een prima job is, snappen we inmiddels. Maar waarom zou je juist bij SNB willen werken? Siska en Marco twijfelen geen moment over hun antwoord: de werksfeer. “Het is hier heel collegiaal. Als je vraagt of iemand een dienst wil overnemen, is dat nooit een probleem. Je kunt echt van je collega’s op aan”, zegt Siska. De ploegen bestaan uit verschillende karakters, die wel allemaal goed bij elkaar passen. Ook zijn de collega’s zeer te spreken over de onderlinge communicatie binnen het gehele bedrijf. “Goede communicatie is heel belangrijk. Het is immers fijner werken als je goede afspraken hebt gemaakt.” Over de fabriek zelf zegt Marco: “Je werkt met zuiveringsslib, dus er hangt een bepaalde geur, maar het is hier heel schoon en netjes. En de geur went vanzelf.”

2.5

Natuur (omgeving)

SNB heeft zich als doel gesteld de natuur zo veel mogelijk te ontzien. SNB wil dit bereiken door minimaal fossiel CO₂-neutraal te opereren, de emissie aan stikstof te minimaliseren, energieneutraal zuiverings-slib te verwerken, het gebruik van natuurlijke hulpstoffen te beperken en maximaal in te zetten op het hergebruik van reststoffen als grondstoffen.

Klimaatverandering

SNB streeft ernaar om fossiel CO₂-neutraal te zijn door middel van het reduceren van de CO₂-uitstoot en door CO₂ te gebruiken.

Fossiele CO₂-voetafdruk

	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal aan fossiele CO ₂	ton CO ₂ eq.	31.805	27.259	25.539	24.337	29.212
Gebruik van CO ₂	ton CO ₂ eq.	-26.652	-25.863	-22.171	-14.538	-9.851
Compensatie van CO ₂	ton CO ₂ eq.	-20	-	-	-10.281	-12.000
Totaal	ton/jaar	5.163	1.396	3.368	-482	7.361
Per verwerkte ton slib	kg/ton slib	12,3	3,2	8,1	-1,2	18,0

* In de voetafdruk betrokken scope 1, 2 en 3 (voor zover direct beïnvloedbaar) emissies waarbij gebruik wordt gemaakt van de omrekenfactoren beschikbaar op www.co2emissiefactoren.nl. Ten aanzien van verbruik en opwekking duurzame energie is vanaf 2021 rekening gehouden met de mix aan duurzame energie die de energieleverancier heeft geleverd.

De fossiele CO₂-emissie nam in 2022 over het geheel genomen toe. De belangrijkste toename komt doordat tijdelijk het zuurstofgehalte in de verbrandingsovens is verhoogd om aangroei in de oven te voorkomen. Er komt nog een vervolgonderzoek met TNO naar het voorkomen van deze aangroei. Verder nam de CO₂-uitstoot toe door meer inkoop van elektriciteit als gevolg van een lagere eigen elektriciteitsproductie, en een hoger verbruik aan kalk/krijt. Hiertegenover staat een lagere CO₂-uitstoot door minder verbruik van aardgas en het nagenoeg volledig overschakelen op biodiesel voor het slibtransport. Voor 2023 en verder wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van waterstof en/of elektrificatie van het slibtransport. Ten aanzien van het gebruik van CO₂ heeft SNB reeds jarenlang een samenwerking met een buurbedrijf. Dit buurbedrijf maakt een witmaker voor de papierindustrie, waardoor CO₂ wordt opgeslagen in papier. De samenwerking met het buurbedrijf is in 2022 verlengd met drie jaar, waarbij het buurbedrijf jaarlijks circa 17.500 ton CO₂ gaat afnemen vanaf 2023. Voor het deel dat nog niet gereduceerd, dan wel wordt gebruikt, wordt CO₂ gecompenseerd via een samenwerking met Trees for All. Naast de uitstoot van fossiele CO₂ ontstaat tijdens de verbranding ook biogene CO₂. In onderstaand overzicht is weergegeven hoeveel biogene CO₂ jaarlijks wordt gemaakt tijdens de verbranding van het zuiverings-slib (biomassa).

Uitstoot biogene CO₂

	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal aan fossiele CO ₂	ton CO ₂ eq.	149.204	148.061	145.137	146.953	145.125

Verzuring

De in het zuiveringsslib aanwezige zwavel en stikstof wordt tijdens de verwerking grotendeels afgebroken of omgezet in onschadelijke emissies. Een deel komt in de lucht terecht, zoals zwaveldioxide (SO₂), stikstofoxiden (NO_x) en ammoniak (NH₃). Deze stoffen dragen bij aan de verzuring van het milieu. SNB heeft zich tot doel gesteld om de emissie van stikstofoxiden (NO_x) en ammoniak (NH₃) te minimaliseren, om een bijdrage te leveren aan het oplossen van het landelijke stikstofprobleem. In het verleden is reeds geïnvesteerd om de stikstofemissies te beperken, door twee verbrandingsovens te verlengen. In 2022 is verder onderzoek gedaan naar reductiemogelijkheden. Besloten is om op alle verbrandingslijnen de rookgaswassers volledig te vervangen door verbeterde wassers. De verwachting is dat hiermee de ammoniakemissie met circa 50% tot 75% gereduceerd kan worden. De nieuwe rookgaswassers zullen tussen 2024 en 2026 worden ingebouwd. Verder wordt er in 2023 een nader onderzoek uitgevoerd naar het verbeteren van de huidige SNCR. Als deze verbeterd kan worden, moet een verdere reductie van de emissie van stikstofoxiden mogelijk zijn.

Uitstoot verzuring in vrachten

	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022
Ammoniak (NH ₃)	ton/jaar	6,1	6,2	4,9	5,1	5,8
Stikstofoxiden (NO _x)	ton/jaar	40,0	36,7	36,4	35,8	35,1
Zwaveldioxide (SO ₂)	ton/jaar	7,7	5,3	4,6	2,4	2,5
Totaal	ton/jaar	53,8	48,2	45,9	43,3	43,4
Per verwerkte ton slib	kg/ton slib	0,13	0,11	0,11	0,10	0,11

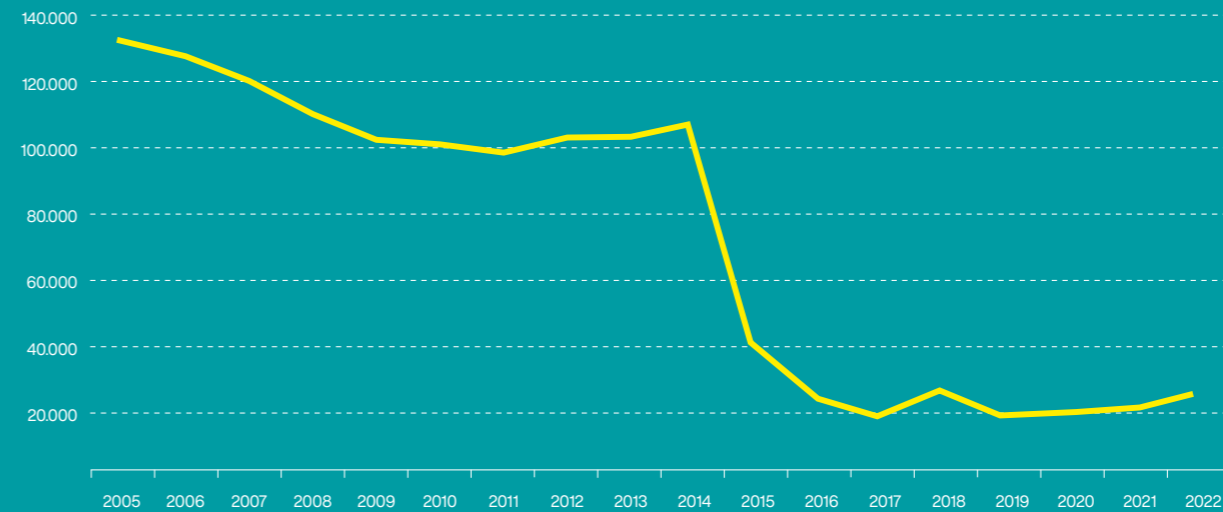

Energieverbruik en -opwekking

SNB heeft zich tot doel gesteld om de verwerking van zuiveringsslib minimaal energieneutraal te laten plaatsvinden. Voor het slibverwerkingsproces zet SNB drie energiebronnen in: de organische fractie in het zuiveringsslib, aardgas en elektriciteit. Aardgas wordt ingezet om de ovens op te warmen na een onderhoudsstop, en om gecontroleerd de ovens uit bedrijf te nemen. Een deel van het gasverbruik wordt ingezet ter ondersteuning van de verwerking. Het gasverbruik lag in 2022 circa 68.000 m³ lager dan in 2021. Door een betere sturing van het verwerkingsproces nam het gasverbruik tijdens bedrijf af met 39.000 m³. Door minder storing ten opzichte van 2021 werd 29.000 m³ minder gas verbruikt voor het opwarmen van de ovens. Elektriciteit gebruikt SNB voor de aandrijving van diverse installatie-onderdelen. SNB richt zich al sinds de start van de bedrijfsvoering op een verlaging van haar energieverbruik en het gebruiken van de warmte die vrijkomt tijdens de verwerking. Deels wordt deze warmte ingezet om het zuiveringsslib voor te drogen, maar er wordt ook een deel van de warmte nuttig ingezet voor het terugwinnen van stoffen en het produceren van elektriciteit uit zuiveringsslib.

De productie van elektriciteit was lager dan in voorgaande jaren als gevolg van een lagere slibaanvoer, waardoor de verwerkingscapaciteit niet volledig is benut, en een beschadiging aan de hogedrukstoomturbine waardoor deze tijdelijk uit bedrijf was.

Netto-energie-input in GJ

Streven naar energieneutraliteit betaalt zich uit

De energieprijzen zijn in 2022 gestegen en niet zo'n beetje ook. Niet alleen huishoudens, maar ook bedrijven worden getroffen. Hoe zit dat bij SNB?

Het was in 2022 volop in het nieuws: stijgende prijzen voor gas en elektriciteit. Ook SNB moet meer betalen voor gas en elektriciteit. 'De inkoop van energie heeft dit jaar voor een kostenstijging van 3% gezorgd', zegt directeur Silvester Bombeeck. Dat klinkt niet als een enorme toename. 'Klopt. Dat komt omdat we al jarenlang beleid voeren om energieneutraal zuiveringsslib te verwerken. Zonder dat beleid zouden de verwerkingskosten in 2022 met nog eens zo'n 25% zijn gestegen. Dat is een verschil tussen enkele tonnen of enkele miljoenen aan meerkosten. De gevolgen voor SNB blijven dus beperkt.'

Terugwinnen en besparen

Hoe probeert SNB energieneutraal te worden? Het beleid kent twee sporen: energie terugwinnen en energie besparen. 'Terugwinnen doen we bijvoorbeeld met onze hogedrukketels in combinatie met onze stoomturbines, waar we een paar jaar geleden in geïnvesteerd hebben. Daarmee kunnen we elektriciteit opwekken uit de verbranding van zuiveringsslib', zegt Bombeeck. 'Daarnaast hebben we in 2019 een zonnepark aangelegd met meer dan zeventuizend panelen. Alles bij elkaar voorzien we daarmee nu in 90% van onze elektriciteitsbehoefte – en het is ook nog eens groene stroom.'

Energiebesparing gebeurt via allerlei optimalisatieprojecten. 'We hebben energiezuinige pompen en frequentieregelaars geïnstalleerd, die naar een lager toerental terugschakelen als ze even wat minder gebruikt worden. We hebben in 2022 nagenoeg al onze lampen vervangen door LED-verlichting. Daarnaast is ons aardgasgebruik met 77% afgenomen ten opzichte van 2005 door onder meer een ander onderhoudsconcept van de ovens. Daarnaast zijn we vorig jaar met een proef gestart op een verbrandingslijn om te kijken of we het bijstoken met gas, wat we doen als het zuiveringsslib te nat is, nog verder kunnen beperken. De resultaten zijn zo goed, dat we de werkwijze dit jaar ook op de overige verbrandingslijnen gaan toepassen.'

Laatste procenten

Door al deze maatregelen is het energieverbruik van SNB teruggebracht. Rekening houdend met de warmte die SNB nog nuttig toepast, is de verwerking van zuiveringsslib energieneutraal. Maar SNB wil nog meer energie halen uit zuiveringsslib om de inkoop van gas en elektriciteit verder terug te brengen. De grote stappen in de energiereductie zijn al succesvol gezet, en de laatste procenten zijn moeilijker te realiseren. 'We hebben te maken met een veranderende verhouding tussen energie en water in het aangeleverde zuiveringsslib. Dat betekent dat we momenteel 20% minder elektriciteit opwekken uit de verbranding dan een paar jaar geleden. We zijn aan het onderzoeken of we hiervoor een oplossing kunnen vinden. We moeten constant blijven finetunen om onze doelstellingen te halen. Daarnaast zien we in de komende jaren nieuwe kansen om laagwaardige warmte te kunnen gaan leveren aan buurbedrijven.'

Ook al zijn de laatste loodjes het lastigst, de ambitie van SNB blijft overeind. 'In 2026 willen we volledig energieneutraal zijn, ook als het gaat om inkoop van elektriciteit. Voor nu kunnen we in ieder geval vaststellen dat ons streven om energieneutraal te zijn, zich in de huidige bijzondere omstandigheden al uitbetaalt.'

Waterhuishouding

Voor het verwerkingsproces heeft SNB water nodig. Hiervoor wordt drink- en industriewater ingekocht en wordt koelwater betrokken uit het Hollandsch Diep. Het industriewater dat SNB gebruikt, wordt gemaakt uit oppervlaktewater en draagt derhalve eigenlijk niet bij aan verdroging van het milieu. Dit geldt ook voor het koelwater. Het drinkwater wordt gebruikt voor sanitaire voorzieningen en sinds 2019 ook voor het maken van vlokmiddel voor de eigen biologische afvalwaterzuivering.

Naast het verbruik van water produceert SNB ook een aantal afvalwaterstromen: bedrijfsafvalwater, hemelwater van wegen en terreinen, hemelwater op daken en koelwaterspui. De laatste twee stromen worden gebruikt als koelwater. Het regenwater dat op de wegen en losborden van het terrein terecht komt, wordt via een bodempassage geloosd op een sloot. Met de lozing op de sloot wordt verdroging van het milieu tegengegaan. Het bedrijfsafvalwater loost SNB via het riool, nadat het eerst gezuiverd is via de biologische afvalwaterzuivering.

Afvalwateremissies

	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022
Vervuilingswaarde	v.e.	2.009	484	885	464	748

In 2022 is het stikstofgehalte in het afvalwater in de vorm van ammoniak, dat ontstaat na het voordrogen van zuiveringsslib, verder gestegen. Samen met de waterschappen is geconstateerd dat dit een negatief bijeffect is van het verregaand vergisten van zuiveringsslib om biogas terug te winnen. De huidige afvalwaterbehandeling van SNB heeft onvoldoende capaciteit om deze stikstofhoeveelheden te verwerken. In 2022 is een stikstofreductieprogramma opgezet. Vanuit dit programma wordt onderzoek gedaan naar het hergebruiken van ammoniak als meststof, het inzetten van ammoniak bij AfvalEnergieCentrales voor het afvangen van stikstofdioxiden, en het vergroten van de biologische afvalwaterzuiveringsinstallatie van SNB. In 2023 moet dit programma duidelijkheid geven over de route die SNB hierin wil/moet gaan volgen.

Grond- en hulpstoffengebruik

SNB streeft naar het minimaliseren van de inzet van grond- en hulpstoffen, rekening houdend met de samenstelling van het aangeleverde zuiveringsslib. De mate van verontreiniging van het zuiveringsslib bepaalt namelijk het verbruik van grond- en hulpstoffen. De vier belangrijkste stoffen die SNB gebruikt, zijn zoutzuur, natronloog, kalksteen/krijt en adsorbens. Zwavel in het zuiveringsslib reageert in de oven tot zwaveldioxide (SO₂). Hiervan wordt circa 70% afgevangen door de toevoeging van kalk/krijt in de oven en circa 30% door dosering van natronloog in de rookgaswassers. In totaal wordt meer dan 99% van de zwavel verwijderd. Natronloog wordt tevens in combinatie met zoutzuur gebruikt voor het verwijderen/neutraliseren van stikstof. De adsorbens wordt in de laatste stap van de rookgasreiniging gebruikt, om zeker te stellen dat eventueel nog aanwezige verontreinigingen zoals kwik en eventuele zure componenten worden afgevangen.

Uitstoot verzuring in vrachten

	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022
Adsorbens	ton/jaar	808	876	771	719	717
Kalk/krijt	ton/jaar	6.635	7.028	7.768	8.904	10.333
Natronloog (NaOH)	ton/jaar	3.528	3.904	4.119	4.081	4.704
Zoutzuur (HCl)	ton/jaar	1.319	1.654	1.868	1.904	2.890
Overige hulpstoffen	ton/jaar	166	160	165	171	176
Totaal grond- en hulpstoffen	ton/jaar	12.456	13.622	14.691	15.779	18.820
Per verwerkte ton slib	kg/ton slib	29,7	31,3	35,2	38,0	46,0

Vanaf 2019 is het verbruik van zoutzuur en natronloog toegenomen als gevolg van een sterke toename van het stikstofgehalte in het afvalwater als gevolg van de Energiefabrieken. De toename in het gebruik van kalk/krijt houdt geen verband met het zwavelgehalte van het zuiveringsslib, maar komt door een overschakeling op een ander mengsel van kalk/krijt. Hiertoe werd SNB gedwongen door het wegvallen van de kalkleverancier. Het nieuwe mengsel is minder reactief, waardoor meer kalk/krijt nodig is om zwaveldioxide goed te kunnen afvangen.

Hergebruik van reststoffen

Het inzetten van afval als vervanger voor primaire grondstoffen en het terugwinnen van grondstoffen uit afval, waarmee deze ingezet kunnen worden als secundaire grondstoffen, zorgt voor een duurzamere verwerking van zuiveringsslib. Immers, de impact op het milieu en de afhankelijkheid van primaire grondstoffen wordt hierdoor verminderd. SNB heeft zich als doel gesteld om uit zuiveringsslib grondstoffen terug te winnen zodat nuttige toepassing of hergebruik mogelijk is. De uitdaging ligt erin om steeds meer secundaire grondstoffen met onze ketenpartners terug te winnen. Dit is een uitdaging, omdat de verontreiniging in het zuiveringsslib in de komende jaren zal toenemen, hetgeen hergebruik kan bemoeilijken. Deze uitdaging wordt verder vergroot doordat er meer en strengere wet- en regelgeving komt ten aanzien van hergebruik van afval.

Tijdens het verwerkingsproces bij SNB komen er verschillende reststoffen vrij die terug te leiden zijn naar het zuiveringsslib, maar die ook ontstaan door het reinigen van de rookgassen en het afvalwater. Deze zijn:

Reststoffen uit de SVI

	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal aan afval	ton/jaar	38.016	39.370	38.808	40.181	40.398
Per verwerkte ton slib	kg/ton slib	91	91	93	97	99

Het volume aan wervelbedzand en vliegias is ten opzichte van voorgaande jaren toegenomen door het gebruik van een andere mix van kalk/krijt die minder reactief is dan de mix in het verleden. De mix die voorheen werd gebruikt, is niet meer voorhanden. Naast de lagere reactiviteit van de kalk/krijt is het ijzer- en fosfaatgehalte in het zuiveringsslib toegenomen, waardoor de hoeveelheid vliegias ook toeneemt. De toename van de afvoer van ammoniakwater houdt verband met de verschuiving van stikstof in het zuiveringsslib naar de waterfase, zoals eerder is opgemerkt. SNB ondervindt problemen met de afzet omdat er nauwelijks verwerkingscapaciteit beschikbaar is voor dit materiaal. De afvoer is nodig omdat de eigen afvalwaterbehandeling niet toegerust is om zoveel stikstof te verwerken. In 2022 is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om ammoniak om te zetten in een meststof en naar het vergroten van de capaciteit van de afvalwaterbehandeling. In 2023 worden proeven gedaan om op basis daarvan een keuze te maken om te komen tot een definitieve oplossing hiervoor. Tijdens de afvalwaterbehandeling komen er twee slibstromen vrij: een fysisch chemische slibstroom uit de olieafscheider (DAF) en een biologische slibstroom. De laatste slibstroom wordt door SNB zelf verwerkt. De eerste slibstroom werd eerst extern verwerkt. Aan de SVI zijn aanpassingen gedaan zodat deze slibstroom meeverbrand kan worden.

Bovenstaande reststoffen worden zo veel mogelijk hergebruikt als secundaire grondstof, waardoor inzet van primaire grondstoffen vermeden wordt. Hierbij streeft SNB naar een zo hoog mogelijke nuttige toepassing. Vanaf 2021 was het niet langer mogelijk door verandering in het bouwstoffenbesluit, om het wervelbedzand in te zetten als vulstof in de wegenbouw. Dit zand wordt nu gestort. SNB zoekt naar mogelijkheden om dit zand weer nuttig toe te passen.

Hergebruik reststoffen als grondstoffen

	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022
Grondstof voor meststoffen	% tot. afval	0,0	0,1	0,0	0,3	1,0
Grondstof voor soda/glas	% tot. afval	1,4	1,5	1,6	1,5	1,4
Vulstof in asfalt	% tot. afval	42,8	44,5	38,7	43,6	45,7
Vulstof in betonsteen	% tot. afval	21,7	23,1	23,5	24,6	21,7
Vulstof in Versatzbau	% tot. afval	24,4	23,0	28,5	23,3	22,2
Vulstof in wegenbouw	% tot. afval	5,0	0,0	5,8	0,0	0,0
Overig hergebruik	% tot. afval	0,1	5,3	0,6	0,1	0,3
Totaal hergebruik	% tot. afval	95,4	97,5	98,7	93,4	92,3
Niet nuttig toegepast	% tot. afval	4,6	2,5	1,3	6,6	7,7
Totaal	% tot. afval	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Fosfaatterugwinning

Voor SNB en de waterschappen is het terugwinnen van fosfaat uit zuiveringsslib een prioriteit om te komen tot een circulaire afvalwaterketen. Dit terugwinnen kan zowel op de zuivering als bij de slibeindverwerking plaatsvinden. Monoverbranding, zoals SNB toepast, biedt goede kansen om fosfaat terug te winnen, omdat het fosfaat geconcentreerd terecht komt in de vliegas. SNB is al langere tijd bezig met het terugwinnen van fosfaat. Tussen 2002 en 2022 is circa 2.232 ton fosfaat (P) teruggewonnen, maar er is nog geen sprake van een continue oplossing. In potentie kan uit de vliegas circa 3.000 ton fosfaat (P) per jaar worden teruggewonnen. Een beperkt aantal ontwikkelaars is bezig met de ontwikkeling van deze techniek. SNB heeft veel geïnvesteerd om te komen tot daadwerkelijke terugwinning van fosfaat uit vliegas. Deze jarenlange inspanningen zorgen ervoor dat het omslagpunt van onderzoek naar realisatie dichterbij komt, maar het blijft altijd lastig om te duiden wanneer technieken echt industrieel beschikbaar komen. In 2022 heeft SNB haar aanpak ten aanzien van de fosfaatterugwinning gewijzigd om een versnelling te bewerkstelligen, met als doel medio 2026 fosfaat terug te winnen uit vliegas. Dit betekent onder andere dat SNB meerdere techniekontwikkelaars gaat helpen om te komen tot toepassing op industriële schaal. Afhankelijk hiervan wordt uiteindelijk een keuze gemaakt voor de techniek die het meest kansrijk is en het beste past.

Aanwezige hoeveelheid fosfaat in vliegas

	Eenheid	2018	2019	2020	2021	2022
Fosfaat (P ₂ O ₅)	% tot. as	19,8	22,0	20,9	21,8	21,7

Transitie naar een circulaire afvalwater- en slibketen

Slibverbranding is essentieel voor een veilige leefomgeving en het belang van deze verwerkingsmethodiek neemt nog steeds toe. Dat is een interessante ontwikkeling, want al vóór de ingebruikname van de installatie van SNB op Moerdijk in 1997 gingen de aandeelhoudende waterschappen uit van een levensduur van 25 jaar. Sluiten en slopen van de installatie is in dit jubileumjaar van SNB dan ook nog lang niet aan de orde.

Sterker nog, de komende jaren speelt slibverbranding een cruciale rol in de transitie naar een circulaire samenleving, constateert Silvester Bombeeck, sinds 2019 directeur van SNB. Hij was op dat moment al achttien jaar in dienst en droeg als lid van het MT bij aan de ontwikkeling van zo duurzaam mogelijke verwerking van zuiveringsslib. 'Slibverbranding wint alleen maar aan relevantie omdat het ervoor zorgt dat ongewenste stoffen niet terugkomen in het milieu. Voedselveiligheid en immuniteit voor medicijnen zijn inmiddels dermate belangrijk dat een vorm van verbranding noodzakelijk blijft, zolang zuiveringsslib niet schoner wordt. Daarmee is het een cruciale schakel in de huidige en toekomstige circulaire afvalwater- en slibketen', aldus Bombeeck.

Niet de techniek, maar de oplossing centraal

Circulariteit is vanaf het begin een kernbegrip in de bedrijfsvoering van SNB en dat blijft het ook voor de toekomst. 'Onze samenleving wil in 2050 volledig circulair zijn. Dat is een ingewikkelde transitie. We staan nu op een keerpunt om daar volledig op in te zetten en SNB kan en wil daar een prominente rol in spelen. De eerste stappen zijn weliswaar gezet, maar om de transitie definitief door te zetten, is een verandering nodig. Wat SNB betreft staat daarin niet de techniek maar de oplossing centraal. Afvalwater en zuiveringsslib zijn complexe afvalstoffen. Desondanks gaat het lukken het om daaruit grondstoffen terug te winnen zoals cellulose, fosfaat, alginaat en plasticvervangers. Om de definitieve stap naar circulariteit te zetten, moeten we grondstoffen continu en op grote schaal blijvend terugwinnen.'

Nog te veel nadruk op het klimaat

Dat dit nog niet lukt heeft diverse oorzaken, die volgens Bombeeck niet exclusief voor de afvalwater- en slibketen gelden, maar in alle ketens. 'Het begint ermee dat de echte focus op grondstoffenhergebruik nog ontbreekt. Om die aandacht te krijgen en te houden is een duidelijk transitiepad nodig. De nadruk ligt nog te veel op het klimaat. Wat overigens niet onlogisch is, gezien de problemen met het klimaat. We moeten echter niet vergeten dat grondstofvoorraden opraken. Daarnaast moet onze manier van denken echt veranderen. We zullen ketens opnieuw moeten ontwerpen. Ook over het delen van kennis moeten we anders gaan denken. Samenwerking is essentieel, nationaal en internationaal en op alle niveaus, zodat we bestaande technieken anders in kunnen zetten.'

Kijk naar het begin van de keten

Dat neemt niet weg dat de overheid een cruciale rol heeft in de oplossing, aldus Bombeeck. 'Circulariteit vraagt om een hernieuwd wettelijk kader. De overheid zoekt de aanjager van circulariteit nu nog in de afvalsector, dus aan het einde van de ketens. Dit staat haaks op het principe van cradle to cradle. Je moet juist naar het begin van de keten kijken. Daarvoor is naast wet- en regelgeving ook maatschappelijk engagement nodig. Verder is voor circulaire innovatie financiering vereist. Dat ligt nu nog moeilijk, omdat investeren daarin niet altijd of misschien wel nooit terugverdiend wordt. Daarom moet er een transitie- en innovatiepot komen voor alle ketens. Dat doet meteen recht aan Nederland als koploper op het gebied van verduurzaming.'

Bestaande technieken als verzekeringspolis

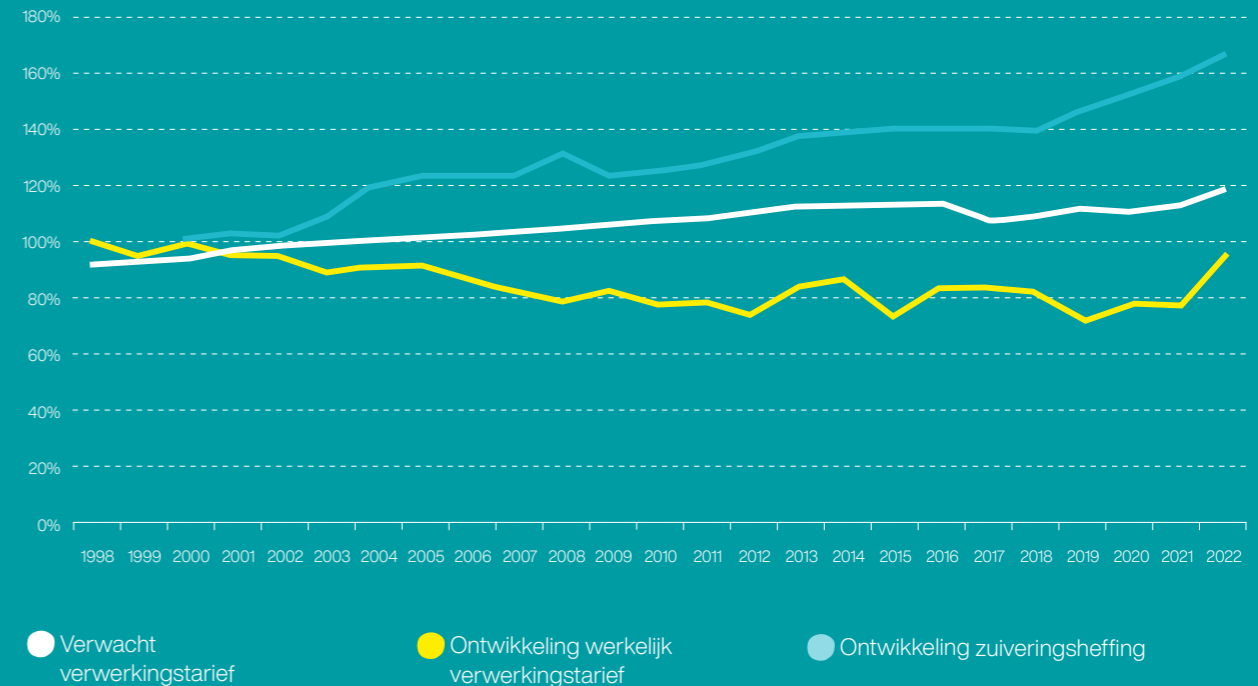
Met het oog op de huidige en toekomstige rol van de verbrandingsinstallatie van SNB noemt Bombeeck continuïteit als succesfactor om de transitie te laten slagen. 'Als je wijzigingen in een keten doorvoert, moet je nadenken over hoe je de overstap van oud naar nieuw maakt. Je kunt oude schoenen pas weggooien als de nieuwe zijn ingelopen. De bestaande technieken kunnen als verzekeringspolis dienen, totdat aangepaste circulaire ketens volledig functioneren. De oorspronkelijke aandeelhouders van SNB hebben 25 jaar geleden de moed gehad om te kiezen voor slibverbranding als oplossing voor een groot maatschappelijk probleem. Nu is er weer lef nodig om daadwerkelijk de stap naar de circulaire transitie te maken. Daarvoor is samenwerking en vertrouwen nodig tussen overheden, bedrijfsleven, wetenschap en de financiële sector. Het transitieproces kost tijd en geduld. SNB biedt die tijd door de slibverbrandingsinstallatie niet te slopen, maar in bedrijf te houden en nog verder milieutechnisch te verbeteren, tot de transitie is afgerond.'

Ontwikkeling verwerkingskosten

De kosten die SNB maakt voor de verwerking van het zuiveringslib worden doorbelast aan haar waterschapsklanten. Daarmee zijn deze verwerkingskosten rechtstreeks van invloed op de waterschapsbelastingen. SNB stuurt al sinds 1998 op haar kostenontwikkeling. Het werkelijk gerealiseerde verwerkingstarief laat een dalende trend zien, waarbij in de laatste jaren de ontwikkeling minder stabiel is geweest, voornamelijk door de onbalans in slibaanbod en verwerkingscapaciteit. SNB verwacht met het nieuwe ondernemingsplan het tarief verder te kunnen laten afnemen.

ontwikkeling kostenindex

Toelichting op het financiële resultaat 2022

Financieel sluit 2022 met een negatief resultaat van € 1.858.000. Dit resultaat is hieronder niet geanalyseerd op het niveau van de diverse opbrengsten en lasten, maar op het niveau van bovenliggende oorzaken. Op basis daarvan is onderstaand overzicht samengesteld.

Toelichting op het resultaat 2022

	(x € 1.000)	
1	Toename omzet door inflatiecompensatie en gewijzigde slibaanvoer	+2.855.000
2	Wijziging economische gebruiksduur SVI	+2.354.000
3	Lagere kosten inkoop gasverbruik	+84.000
4	Hogere kosten door prijsstijging chemicaliën	-2.402.000
5	Hogere kosten elektriciteitsinkoop	-1.537.000
6	Stijging brandstofprijzen	-693.000
7	Extra kosten externe verwerking van zuiveringsslib	-550.000
8	Verminderde efficiency afvangen van zwaveldioxide	-463.000
9	Verdere toename stikstofgehalte in het afvalwater	-317.000
10	Extra personeelskosten voor opvang ziekteverzuim en niet tijdig kunnen invullen vacatures	-304.000
11	Hogere kosten externe opslag van zuiveringsslib	-236.000
12	Toename CO ₂ uitstoot	-228.000
13	Extra kosten voor onderhoud	-198.000
14	Overige verschillen per saldo	-223.000
		-1.858.000

N.B. - is nadelig / + is voordelig

[1] De gewijzigde slibaanvoer heeft geleid tot € 412.000 aan extra omzet. Daarnaast is zowel van de klant-aandeelhouders als de overige klanten € 2.443.000 aan extra omzet ontvangen als compensatie voor de extreme stijging van de kosten in 2022 als gevolg van een sterk toegenomen inflatie en schaarste aan materialen.

[2] In 2022 is besloten om de afschrijvingsduur van de gebouwen en installaties te verlengen tot en met 2037, gezien de technische levensduur van de SVI, de technologische ontwikkelingen en het beperken van het marktrisico door de toetreding van twee nieuwe aandeelhouders tot SNB in 2023.

[3] In 2022 verbruikte SNB minder aardgas doordat er maar een beperkt aantal steringen was gedurende het jaar en doordat minder aardgas werd meegestookt om de temperatuur van de verbrandingsovens te corrigeren. Dit leverde een voordeel op van € 154.000. Hiertegenover stond een nadeel van € 70.000 als gevolg van de gestegen aardgasprijs.

[4] [6] [13] In het algemeen was er in 2022 sprake een grote stijging in brandstof- en grondstofprijzen, naast de stijging van energieprijzen (zie [3] en [5]), door verstoorde toeleveringsketens als gevolg van corona en de oorlog in Oekraïne. Met name op de prijsstelling van chemicaliën heeft dit een grote invloed gehad met prijzen die vier keer hoger lagen dan in 2021.

[5] Met de ingebruikname van de Energiefabrieken en andere wijzigingen op de rioolwaterzuiveringsinstallaties is de samenstelling van het zuiveringsslib de laatste jaren gewijzigd, waardoor de eigen elektriciteitsopwekking is afgenomen. Daarnaast is de hogedrukstoomturbine tijdelijk uit bedrijf geweest door een schade aan de turbine-as. Beide aspecten hebben geleid tot € 518.000 aan meerkosten. Dit aangevuld met € 1.019.000 als gevolg van de stijging van de elektriciteitsprijs zorgt voor € 1.537.000 aan hogere kosten voor de elektriciteitsinkoop.

[7] [11] In verband met een storing op een Energiefabriek in combinatie met gepland onderhoud was het noodzakelijk een deel van het zuiveringsslib extern te laten verwerken. Ook was hierdoor tijdelijk externe opslag nodig van het zuiveringsslib. De opslagkosten vielen daarnaast € 181.000 hoger uit als gevolg van een naverrekening over voorgaande jaren.

[8] Zoals eerder aangegeven in dit jaarverslag is SNB gedwongen geweest om over te stappen op een andere mix van kalk/krijt die minder reactief is, voor het afvangen van zwaveldioxide. Hierdoor is het verbruik hoger uitgevallen en zijn ook meer reststoffen geproduceerd.

[9] Net als in 2021 was er in 2022 sprake van een verdere toename van het stikstofgehalte in het afvalwater dat ontstaat bij de voordroging van het zuiveringsslib. Dit leidde tot extra kosten voor de afvalwaterbehandeling doordat meer chemicaliën nodig waren voor de behandeling en doordat tevens een deel van het afvalwater extern verwerkt moest worden. Dit laatste doordat de eigen afvalwaterbehandeling onvoldoende capaciteit heeft om de stikstof te kunnen verwerken.

[10] SNB is in 2022 geconfronteerd met een voor SNB relatief hoog ziekteverzuim als gevolg van een aantal langdurig arbeidsongeschikte medewerkers (niet arbeidsgerelateerd). Om dit verzuim op te vangen, is tijdelijk personeel ingehuurd.

[12] In 2022 nam het buurbedrijf minder CO₂ af waardoor SNB genoodzaakt was extra CO₂ te compenseren.

Investeringsen

Voor 2022 was voor circa € 3,2 miljoen aan investeringen begroot. In 2022 is daadwerkelijk circa € 0,9 miljoen geïnvesteerd. De investeringen betreffen de instandhouding van gebouwen en installaties. Het merendeel van de investeringen is uitgesteld gezien de goede staat van de gebouwen en installaties. Verder werd het investeringsprogramma beïnvloed door vertragingen in verband met de beperkte beschikbaarheid van aannemers en schaarste aan materialen (lange levertijden). Dit heeft geen nadere gevolgen voor de beschikbaarheid van de SVI.

Financiering

Gezien de solvabiliteits- en liquiditeitspositie begin 2022 is er in april 2022 een nieuwe externe financiering aangetrokken van € 6 miljoen met een looptijd van 8 jaar. Aan de aandeelhouders is een uitkering gedaan van € 1,8 miljoen ten laste van de agioreserve. Op 31 december 2022 bedroeg de solvabiliteitsratio 33,8%. SNB streeft naar een ratio van 30% tot 40%.

Fosfaat en stikstof

In 2023 wordt er verder gewerkt aan het realiseren van de doelstellingen in spoor 1 'excellente dienstverlener' en spoor 2 'ketenbouwer' uit het ondernemingsplan 2021-2026 Samen Natuurlijk Beter. Voor 2023 ligt de focus op de eerste plaats op het toewerken naar een investeringsbeslissing begin 2024 om fosfaat te gaan terugwinnen in Moerdijk. Samen met een nieuwe technologiepartner wordt in 2023 gewerkt aan een technisch ontwerp, leverancierskeuzes, vergunningen, business case en financiering. Verder is een belangrijk strategisch thema voor 2023 stikstofverbindingen. Voor het reduceren van ammoniak zal in 2023 een eerste van vier verbeterde rookgaswassers worden besteld. Verder wordt er onderzoek gedaan of het mogelijk is stikstofdioxiden in de verbrandingsovens beter af te vangen. Tot slot wordt er gewerkt aan het oplossen van het teveel aan stikstof in het afvalwater, waarbij vooral wordt gekeken naar de mogelijkheden deze stikstof als meststof te gaan inzetten. Een laatste belangrijk speerpunt voor 2023 is de integratie van de nieuwe aandeelhouders in het aandeelhouderscollectief van SNB. Tevens zullen SNB en de aandeelhouders nadere afspraken moeten gaan maken over de wijze waarop op termijn al het zuiveringsslib van alle aandeelhouders door SNB verwerkt gaat worden. In de huidige situatie ontbreekt nog circa 40.000 ton ruimte voor 2028.

Transitie

Vanuit het ondernemingsplan Samen Natuurlijk Beter dient spoor 3 'Innovatieve Scout' nog een nadere concrete invulling te krijgen. In 2023 wil SNB samen met de aandeelhouders invulling geven aan genoemd spoor door een transitiestrategie en –plan te ontwikkelen. Deze strategie moet ervoor zorgen dat een ontwikkeltraject wordt opgezet voor de komende jaren met als doel een volledig circulaire afvalwater- en slibketen in 2050.

Bedrijfsvoering

Voor de bedrijfsvoering 2023 wordt evenals voorgaande jaren maximaal ingezet om zoveel mogelijk zuiveringsslib te verwerken. Daarnaast ligt de focus op het verbeteren van de energiehuishouding, vanwege de huidige energie/waterverhouding in het zuiveringsslib. Ook de afzet van reststoffen is een aandachtspunt voor 2023. De mogelijkheden om specifieke reststoffen af te zetten in Nederland wordt moeilijker door strengere wet- en regelgeving ten aanzien van hergebruik. Later in 2023 worden de nieuwe strengere luchtemissiegrenswaarden van kracht op basis van de nieuwe BREF. Dit betekent dat op een aantal punten de werkwijze aangepast zal moeten worden. Tot slot is de verdere ontwikkeling van de organisatie een belangrijk aandachtspunt gezien de (aankomende) uitstroom van medewerkers naar hun pensioen. Belangrijk hierbij is het behoud van kennis en ervaring in de organisatie en het inpassen van nieuwe medewerkers.

3. Bericht van de RvC

Aan de aandeelhouders van SNB

Groter worden, groeien, meer aandeelhoudende waterschappen laten toetreden tot SNB vormen nooit een doel op zichzelf. Deze dienen om SNB kwalitatief beter en meer robuust te maken. In 2022 kon SNB twee nieuwe aandeelhouders aan zich binden. Deze in 2022 gelegde basis biedt mogelijkheden om in 2023 en de jaren daarna nieuwe en relevante acties gericht op het realiseren van een circulaire afvalwater- en slibketen op te pakken en tot een succes te maken.

Rol en verantwoordelijkheden

De Raad van Commissarissen (RvC) ziet toe op de ontwikkeling en uitvoering van de strategie door de Directie, met als uitgangspunt lange-termijn-waardecreatie voor de vennootschap. De RvC richt zich bij de vervulling van zijn taak op alle bij de vennootschap behorende belanghebbenden. De RvC, de individuele leden en de Raad in zijn collectiviteit, staat de Directie met raad terzijde, ziet toe op de verhouding met de aandeelhouders en andere stakeholders en fungeert als werkgever van de Directie. De Raad kent een reglement waarin regels zijn vastgelegd omtrent onder meer zijn werkwijze, taken, besluitvorming en bevoegdheden.

Naast de drie klassieke rollen van toezicht, werkgever en advies, bewaakt de RvC ook het DNA van de vennootschap. Hiermee wordt bedoeld dat SNB de dingen doet die passen, die in lijn zijn met historie, kennis en karakter, SNB maken tot wat ze is. Met het verbreden van het aantal aandeelhouders en met strategische plannen ligt SNB hiermee op koers.

Toezicht in 2022

De RvC neemt bij de uitoefening van zijn toezicht als uitgangspunt de strategie van de onderneming. De RvC volgt de inhoudelijke voortgang op de strategische en operationele doelstellingen. Terugkomende jaarlijkse thema's zijn strategie van het bedrijf, jaarplan, begroting, kwartaalcijfers, jaarrekening, vergunningssituatie, de voorstellen aan de algemene vergadering en risicobeheersing. In 2022 zijn de volgende onderwerpen in het bijzonder te noemen:

- » Belangrijk strategisch thema was ook voor de RvC, en zeker in relatie tot de Directie, de gewenste toetreding van nieuwe aandeelhouders. De RvC is prima op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen en de individuele leden van de RvC kregen de ruimte om hierin te adviseren. De toetreding van de twee waterschappen is goed voor de hierboven genoemde en gewenste robuustheid;
- » In reguliere RvC-vergaderingen alsmede in een separate strategiesessie zijn ook de verduurzamings- en kwalitatieve issues uitgebreid aan de orde geweest: circulariteit, fosfaatterugwinning, operationele staat van de installatie en andere actuele en strategische punten. Op deze onderwerpen zijn weer verbredende en verdiepende stappen gezet die in de komende jaren SNB in staat moeten stellen om de strategische doelstellingen te realiseren;
- » In iedere RvC-vergadering wordt aandacht besteed aan de wet- en regelgeving die geldt voor ondernemingen in deze sector. Het gaat hierbij om het naleven van Europese en nationale wetgeving en het opereren in lijn met lokale en provinciale vergunningen;
- » In de RvC-vergadering kwamen de laatste gevolgen van COVID-19 aan de orde alsmede de actualiteit van de oorlog in Oekraïne. Dat laatste leidde ook voor SNB tot knelpunten betreffende logistiek, grondstoffen en stijgende prijzen;
- » In 2022 is daarnaast aandacht besteed aan de (vernieuwde) samenstelling van het Managementteam, met de aanstelling van een nieuwe Manager Finance & Control in april 2022 en een nieuwe Operationeel Manager in januari 2023;
- » De voorzitter RvC heeft in 2022 ook weer zijn bilaterale gesprekken gehad met de Directie en heeft individueel met de aandeelhoudersvertegenwoordigers gesproken. Eveneens heeft de Directie regelmatig contact met andere twee leden van de RvC over zaken die liggen op gebieden als HR, technologie, ondernemerschap, etc..

Contacten met medewerkers/ Ondernemingsraad

De RvC heeft jaarlijks een vergadering met de Ondernemingsraad (OR). In deze vergadering komen reguliere zaken aan de orde en specifieke, actuele onderwerpen ter tafel. De OR denkt mee en na over de ontwikkelingen en geeft aan hoe de OR tegen SNB en haar activiteiten aankijkt. De voorzitter van de RvC heeft tevens een keer per jaar een informeel gesprek met de voorzitter van de Ondernemingsraad en is toegankelijk aanspreekpunt voor de OR en het Managementteam.

Jaarverslag en bestemming resultaat

De RvC biedt hierbij het jaarverslag aan, waarin de jaarrekening over het boekjaar 2022 en het directieverslag zijn opgenomen, zoals opgesteld door de directie en goedgekeurd door de RvC op 17 mei 2023. De jaarrekening is gecontroleerd door Baker Tilly. De goedkeurende controleverklaring van de accountant is opgenomen onder de overige gegevens van dit jaarverslag.

De RvC beveelt de Algemene Vergadering aan, overeenkomstig het bepaalde in de statuten, de jaarrekening vast te stellen, en overeenkomstig het voorstel van de Directie het negatief resultaat van € 1.858.000 te verrekenen met de aandeelhouders via een kapitaalstorting in het eigen vermogen.

De RvC stelt verder voor aan de Algemene Vergadering om de Directie decharge te verlenen over het gevoerde beheer en de RvC decharge te verlenen voor het gehouden toezicht.

Moerdijk, mei 2023

Frank van den Heuvel, voorzitter

Wenny Raaijmakers

Jan-Renier Swinkels

Tot slot

De RvC is tevreden over en trots op de prestaties van SNB. De inzet en betrokkenheid van de medewerkers, maar ook de aandeelhouders en andere belanghebbenden maken SNB tot SNB. Dat was in 2022 zeker zo en de RvC dankt Directie en medewerkers voor hun inzet, betrokkenheid en de behaalde resultaten.

4. Samenstelling Directie en RvC

De Directie bestaat uit:

S.F. Bombeeck RA MBA
1972

Benoemd: 1 september 2019

De Raad van Commissarissen bestaat per 31 december 2022 uit de volgende personen:

Mr. F.A.M. van den Heuvel; Voorzitter
1965

Huidige (1°) termijn: 2020- 2024

Dr. ir. W.H.M. Raaijmakers
1971

Huidige (1°) termijn: 2021- 2025

J.R.A.S.E. Swinkels
1962

Huidige (1°) termijn: 2021- 2025

5. Governance

5.1	Corporate governance	42
5.2	Risicomanagement	43
5.3	Compliance	46
5.4	In-control statement	46

5.1

Corporate governance

N.V. Slibverwerking Noord-Brabant (SNB) is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht, gevestigd in Moerdijk. De vennootschap wordt bestuurd door een eenhoofdige directie. Toezicht wordt uitgeoefend door de RvC. Deze organen zijn onafhankelijk van elkaar en leggen over de uitoefening van hun taken verantwoording af aan de Algemene Vergadering.

Aandeelhouders

De aandelen van de vennootschap zijn geplaatst bij waterschappen. De Algemene Vergadering besluit over voorstellen tot goedkeuring van strategische keuzes, de jaarlijkse taakstellende begroting, investeringen en financiering. Daarnaast benoemt de Algemene Vergadering de Directie en de leden van de RvC. Tot slot stelt de Algemene Vergadering de jaarlijkse begroting en het jaarverslag vast.

Bestuur

De statutaire directie (Directie) is verantwoordelijk voor het besturen van de vennootschap. De ondernemingsstrategie wordt opgesteld door de Directie en vastgesteld door de Algemene Vergadering. De Directie is tevens belast met de uitvoering van de ondernemingsstrategie. De Directie wordt benoemd door de Algemene Vergadering op voordracht van de RvC.

Raad van Commissarissen

De RvC is belast met het toezicht op de uitvoering van de ondernemingsstrategie en op de algemene gang van zaken in de vennootschap, en staat de Directie terzijde met advies. De RvC is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren en evalueert deze minimaal een keer per jaar. De RvC beoordeelt jaarlijks de prestaties van de Directie.

De RvC is samengesteld uit drie leden. De aandeelhouders kunnen een commissaris voordragen. De overige leden worden voorgedragen door de RvC.

Remuneratie

De leden van de RvC ontvangen een vergoeding. De beloning voor de RvC wordt vastgesteld door de Algemene Vergadering. De beloning van de Directie wordt bepaald door de RvC. Alhoewel SNB niet wettelijk verplicht is te voldoen aan de Wet normering topinkomens (WNT) wordt deze wet in acht genomen bij het vaststellen van de beloningen voor de RvC en Directie.

Externe accountant

De externe accountant wordt benoemd door de Algemene Vergadering. De externe accountant rapporteert met betrekking tot het door haar gedane onderzoek aan de RvC en de Directie en geeft de uitslag van haar onderzoek weer in een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening.

5.2

Risicomanagement

SNB is door haar maatschappelijke functie en met haar ondernemende bedrijfsvoering blootgesteld aan strategische, operationele, financiële en compliance risico's. Risicomanagement is daarom een integraal onderdeel van onze bedrijfsvoering. Het nemen van risico's is inherent aan ondernemen. Door een bewuste afweging te maken tussen de doelstellingen en de risico's die SNB bereid is te nemen, streeft SNB naar een bestendige en maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering. Dit betekent dat SNB bereid is onderstaande mate van risico's te accepteren:

Risicocategorie	Risicofilosofie	Legitimatie
Strategisch	Offensief	In verband met de benodigde transitie naar een circulaire afvalwater- en slibketen een offensief (bereidheid om risico te lopen ook al zijn voordelen onzeker) risicoprofiel i.v.m. urgentie om innovatieve technieken te vinden voor de transitie.
Operationeel	Defensief	Continuïteit in het slibeindverwerkingsproces is van groot belang, omdat bij discontinuïteit zuiveringen uitvallen. Een zeker risico moet gelopen worden, maar de voorkeur is weinig risico te lopen (beperken cyberrisk, bedrijfszekerheid optimaliseren, afhankelijkheid leveranciers/afnemers beperken).
Financieel	Risico-avers	Afspraak met aandeelhouders n.a.v. afgesloten fiscale en financiële transacties. Risico's zoveel mogelijk mijden.
Compliance	Risico-avers	Als overheidsbedrijf van groot belang om wet- en regelgeving na te leven. Dus risico's zo veel mogelijk vermijden.

SNB onderkent de volgende belangrijkste risico's:

Categorie	Risico's	Toelichting	Beheersmaatregelen
Strategisch	Het niet realiseren van onze strategische doelstellingen	In het ondernemingsplan 2021-2026 zijn onze toekomstige strategische doelstellingen opgenomen. De realisatie van deze doelstellingen is van cruciaal belang om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.	Om risico op het niet-realiseren te verminderen, wordt regelmatig overleg gevoerd met belanghebbenden over de uitvoering van het plan. Hierdoor worden kansen en bedreigingen wederzijds erkend en ontstaat de gelegenheid om hierop vroegtijdig in te spelen
Strategisch	Onbetrouwbaarheid nieuwe technologie	Innovatie vraagt om de inzet van nieuwe technologie die in de beginfase niet altijd 100% betrouwbaar kan zijn.	Voor iedere innovatie wordt de betrouwbaarheid van tevoren onderzocht. Daarnaast wordt het mogelijk om terug te vallen op alternatieven bij gebruik van nieuwe technologie.
Strategisch/ Operationeel	Gebrek aan afstemming in de keten	Ontwikkelingen in de afvalwater- en slibketen hebben onvermijdelijk invloed op elkaar. Om suboptimalisaties te voorkomen bij het gezamenlijk streven van alle ketenpartners om te komen tot een circulaire afvalwater- en slibketen, is afstemming van essentieel belang op strategisch (niet kunnen realiseren van gewenste innovaties), tactisch (niet kunnen beschikken over juiste kwantiteit en kwaliteit zuiveringsslib) en operationeel (niet kunnen voldoen aan beschikbaarheid SVI) gebied.	SNB wil een goede samenwerking bereiken door het intensiveren van het strategisch ketenoverleg met de waterschappen, het verbreden van de groep van aandeelhouders, het realiseren van een gezamenlijk innovatiebeleid, het beter inzichtelijk maken van wijzigingen in de keten op elkaars doelstellingen, afstemming over kwantiteit/kwaliteit van zuiveringsslib en prestaties te bevorderen en het verbreden van overleg met andere relevante ketenpartners.
Operationeel	Bedrijfs-onderbreking en systeemfalen	Indien er sprake is van discontinuïteit in de verwerking van zuiveringsslib bij SNB komt de kwaliteit van de dienstverlening van SNB in gevaar en ontstaan er direct problemen op de rioolwaterzuiveringen van onze klanten.	SNB zorgt voor een robuuste SVI door een preventief onderhoudsbeleid, onderhoudt langdurige relaties met gespecialiseerde onderhoudsfirma's, zorgt voor borging van aan-/afvoer van hulp-/reststoffen en heeft een eigen calamiteitenplan (reservecapaciteit en extra opslagcapaciteit). In geval van grote calamiteiten is het eigen plan niet toereikend en moet teruggevallen kunnen worden op een sectorplan. Hieraan wordt momenteel gewerkt door de UvW in overleg met lenW. Daarnaast gaat veel aandacht uit naar de beschikbaarheid en integriteit van onze ICT-systemen.
Operationeel	Onvoldoende gekwalificeerd personeel	Uitstroom van medewerkers als gevolg van pensionering en krapte op de arbeidsmarkt kan ervoor zorgen dat binnen SNB onvoldoende kennis en ervaring aanwezig is om de ondernemingsstrategie ten uitvoer te brengen.	SNB zet in op een actief promotie-, doorstroom- en opleidingsbeleid. Dit beleid heeft als doel ervaren medewerkers te laten doorstromen in de organisatie en nieuwe jonge medewerkers adequaat te kunnen opleiden. Daarnaast wordt ingezet op een proactieve arbeidsmarktcommunicatie.

Categorie	Risico's	Toelichting	Beheersmaatregelen
Operationeel	Schaarste aan materialen en grondstoffen	Door schaarste in de markt door de verstoorde toeleveringsketen is er sprake van een tekort aan materialen, brandstoffen en grondstoffen, waardoor de continuïteit van de verwerking van zuiveringsslib in gevaar kan komen en de kosten sterk kunnen toenemen door stijgende prijzen. Dit is steeds beter merkbaar in de markt	SNB koopt strategisch de benodigde materialen en grondstoffen, waarbij de focus ligt op continuïteit van het slibverwerkingsproces en vervolgens op het beheersbaar houden van de kosten. SNB onderhoudt goede relaties met haar leveranciers. SNB blijft echter afhankelijk van eigenstandige beslissingen van leveranciers.
Compliance	Niet kunnen voldoen aan (nieuwe) wet- en regelgeving op gebied van milieu en Arbo	De toenemende maatschappelijke aandacht voor de gevolgen van onder andere klimaatverandering en stikstofdepositie zorgt ervoor dat SNB te maken krijgt met veranderende en complexere (milieu-) wet- en regelgeving. Belangrijke aandachtspunten zijn de stikstofreductiedoelstellingen voor de industrie, de nieuwe luchtemissie-normen voor afvalverbranding en de vertaling van de discussie rondom ZZS en PFAS in wet- en regelgeving.	SNB volgt de ontwikkelingen in wet- en regelgeving nauwgezet en is aangesloten bij belangenorganisaties om een bijdrage te kunnen leveren aan goede wet- en regelgeving. Daarnaast gaat veel aandacht uit naar het up-to-date houden van benodigde vergunningen en het toezien op de naleving van de vergunningseisen. Verder zet SNB intrinsiek in op het continu verlagen van de milieubelasting die haar activiteiten met zich meebrengen. De specifieke focus ligt hierbij op het reduceren van CO ₂ en stikstof. Aanpassingen aan de SVI zijn hiervoor nodig.
Compliance/ Financieel	Verandering in fiscale wetgeving en/of afspraken met de Belastingdienst	De rijksoverheid zet fiscale maatregelen, zoals CO ₂ -heffing, kilometerheffing en afvalstoffenbelasting, steeds meer in om de (afval)sector(en) te verduurzamen. Vooralsnog is SNB vrijgesteld van bovengenoemde heffingen en belasting. SNB is voor de activiteiten ten behoeve van haar aandeelhouders tevens vrijgesteld van BTW en Vpb. Afspraken hierover met de Belastingdienst, wetgeving en jurisprudentie kunnen wijzigen, waardoor deze vrijstellingen in de toekomst mogelijk kunnen vervallen.	SNB lobbyt via belangenorganisaties voor passende fiscale maatregelen. Daarnaast is SNB proactief in het verder verduurzamen van de bedrijfsvoering om mogelijke heffingen/belastingen op dit gebied te vermijden. SNB bewaakt de naleving van de afspraken omtrent de Vpb vrijstellingen en voorwaarden om gebruik te kunnen maken van de BTW-koepelvrijstelling intensief.
Financieel	Rente-, liquiditeits-, financierings-, prijs-, markt- en tegenpartijrisico	De markrentes zijn vooralsnog laag. Met klanten zijn overwegend langjarige prijsafspraken gemaakt, waardoor de resultaten van SNB maar beperkt worden beïnvloed door veranderingen in marktprijzen. Ten aanzien van verwerkingsactiviteiten heeft SNB vorderingen op een zeer beperkt aantal debiteuren, waarvan een deel bestaat uit de aandeelhouders. Er is dus geen sprake van een bijzondere concentratie van kredietrisico.	SNB sluit langlopende leningen af waarbij een eventuele stijging van rentes geleidelijk invloed heeft op de financieringslasten van SNB. Het liquiditeitsrisico dat SNB niet aan haar direct opeisbare verplichtingen kan voldoen, wordt beheerst door een goede beheersing van de bovenstaande belangrijkste risico's. Daarnaast is er voldoende ruimte in de afspraken met banken en aandeelhouders om additionele financiering aan te trekken. Verder beschikt SNB over € 1 miljoen aan rekening-courantfaciliteiten. Hierdoor is het risico dat SNB geen financiering kan aantrekken gering.

5.3

Compliance

Om in compliance te zijn en te blijven met wet- en regelgeving heeft SNB een managementsysteem opgezet dat de kwaliteit van de dienstverlening verder moet bevorderen, ervoor zorg moet dragen dat SNB voldoet aan alle wet- en regelgeving en in het bijzonder aan de milieuvergunningen, en dat waarborgt dat in een gezonde en veilige omgeving gewerkt kan worden. Dit systeem is gecertificeerd op basis van ISO 9001 (kwaliteit), ISO 14001 (milieu) inclusief CO₂ reductiemanagement niveau 1 en ISO 45001 (gezond & veilig werken). De werking van dit systeem wordt periodiek getoetst door interne en externe audits en controlebezoeken door de omgevingsdiensten.

5.4

In-control statement

Op basis van het voorgaande en rekening houdend met de beperkingen die noodzakelijkerwijs verbonden zijn aan alle interne risicobeheersings- en risicocontrolesystemen, geeft het managementsysteem van SNB een redelijke mate van zekerheid dat kansen tijdig worden opgepakt, risico's adequaat worden beheerst, dat er wordt voldaan aan de wet- en regelgeving en dat het jaarverslag geen onjuistheden bevat. Het managementsysteem heeft in het verslagjaar toereikend en doeltreffend gefunctioneerd en er zijn geen indicaties dat dit systeem in het afgelopen jaar niet naar behoren heeft gefunctioneerd.

6. Jaarrekening

6.1	Balans per 31 december 2022 voor verwerking resultaat	48
6.2	Winst- en verliesrekening 2022	49
6.3	Kasstroomoverzicht	50
6.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	52
6.5	Toelichting op de balans	56
6.6	Toelichting op de winst- en verliesrekening	62
6.7	Voorstel resultaatbestemming	66
6.8	Gebeurtenissen na balansdatum	66
6.9	Ondertekening	67

6.1 Balans per 31 december 2022 voor verwerking resultaat

(X 1.000)	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiële vaste activa [1]	35.139		36.947	
Financiële vaste activa [2]	120		120	
		35.259		37.067
Viottende activa				
Vorraden [3]	200		123	
Vorderingen [4]	8.073		3.867	
Liquide middelen [5]	1.721		3.873	
		9.994		7.863
		45.253		44.930
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Aandelenkapitaal [6]	4.443		4.443	
Agio [7]	12.600		14.400	
Overige reserve [7]	95		95	
Onverdeeld resultaat [8]	-1.858		-900	
		15.280		18.038
Voorzieningen [9]		346		380
Langlopende schulden [10]		18.312		18.000
Kortlopende schulden [11]		11.315		8.512
		45.253		44.930

6.2 Winst- en verliesrekening 2022

(X 1.000)	WERKELIJK 2022	BEGROTING 2022	WERKELIJK 2021
	€	€	€
Bedrijfsopbrengsten			
Netto-omzet [12]	32.233	29.378	28.739
Wijziging in voorraad zuiveringsslib	-188	0	85
Subsidies [13]	-14	0	1.456
Overige opbrengsten	394	293	191
Som der bedrijfsopbrengsten	32.425	29.671	30.471
Bedrijfskosten			
Kosten van grond- en hulpstoffen [14]	6.439	3.054	3.111
Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten [15]	11.813	9.746	11.097
Lonen en salarissen [16]	3.578	3.552	3.354
Pensioen- en sociale lasten [17]	1.072	1.049	999
Afschrijvingen op materiële vaste activa [18]	2.695	5.049	5.476
Overige waardeveranderingen	0	0	13
Overige bedrijfskosten [19]	8.385	6.936	7.084
Som der bedrijfslasten	33.982	29.386	31.134
Saldo bedrijfsopbrengsten en -lasten	-1.557	285	-663
Financiële baten en lasten	-61	-75	-30
Resultaat voor belastingen	-1.618	210	-693
Vennootschapsbelasting [20]	-240	-210	-207
Resultaat na belastingen	-1.858	0	-900

6.3 Kasstroomoverzicht

(X 1.000)	2022		2021	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo bedrijfsopbrengsten en -lasten		-1.557		-663
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen en boekverlies desinvesteringen	2.695		5.476	
Mutatie voorzieningen	-34		19	
		2.661		5.495
Veranderingen in werkkapitaal:				
Vorraden	-77		-30	
Vorderingen excl. overlopende rente	-4.206		879	
Kortlopende schulden excl. investeringscrediteuren, overlopende rente en vennootschapsbelasting en mutatie aflossing langlopend schuld	2.078		1.307	
		-2.205		2.156
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-1.101		6.988
Betaalde vennootschapsbelasting	-196		-114	
Ontvangen en betaalde rente	-65		-25	
		-261		-139
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		-1.362		6.849
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-952		-2.504	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0		54	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-952		-2.450

(X 1.000)

	2022		2021	
	€	€	€	€
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Ontvangst kapitaalstorting (resultaat)	900		1.024	
Uitkering ten laste van de agioreserve	-1.800		-2.057	
Aangetrokken langlopende schulden	6.000		-	
Aflossing langlopende schulden	-4.938		-4.746	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-162		-5.779
Mutatie geldmiddelen		-2.152		-1.380
Saldo 01.01 vrij beschikbare liquide middelen		3.873		5.253
Saldo 31.12 vrij beschikbare liquide middelen		1.721		3.873
Mutatie geldmiddelen		-2.152		-1.380

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Vennootschap

N.V. Slibverwerking Noord-Brabant (SNB) is een naamloze vennootschap waarbij de aandelen op naam zijn uitgegeven. SNB heeft haar statutaire zetel in Moerdijk en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 20074237.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

De vennootschap heeft de jaarrekening opgesteld met inachtneming van de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek. Het boekjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december. De jaarrekening is opgemaakt op 17 mei 2023.

Continuïteit

De vennootschap verwacht dat de voor 2023 geplande doelen gerealiseerd worden. De vennootschap heeft een solide klantenbasis en beschikt over afdoende financieringsmogelijkheden. De Directie voorziet dan ook geen materiële onzekerheid ten aanzien van de continuïteit van de vennootschap. De jaarrekening is dan ook opgemaakt op basis van het continuïteitsbeginsel.

Schattingswijzigingen

In 2022 is de bedrijfseconomische levensduur van de gebouwen en installaties opnieuw geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie is besloten de afschrijvingstermijn van de hoofdcomponenten te verlengen tot en met 2037. Dit besluit is onder andere gebaseerd op de technische staat van de activa en de huidige marktomstandigheden. Zou deze schattingswijziging niet hebben plaatsgevonden, dan zouden de afschrijvingen € 4.553.000 hebben bedragen in plaats van € 2.695.000.

Pensioen

De vennootschap is aangesloten bij het bedrijfspensioenfonds ABP. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord. De te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord. Voor verplichtingen naast de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt een voorziening opgenomen indien per balansdatum sprake is van een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting aan de pensioenuitvoerder en/of werknemer, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is, en indien er een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van de verplichting. De voorziening voor additionele verplichtingen aan de pensioenuitvoerder en/of werknemer wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorziening wordt opgenomen tegen contante waarde. De door het ABP verzorgde pensioenregeling is een toegezegde bijdrageregeling. Op het niveau van het pensioenfonds, en niet per aangesloten bedrijf of werknemer, wordt beoordeeld of er sprake is van voldoende dekking. ABP heeft een herstelpun ingesteld omdat de beleidsdekkingsgraad, 118,6% per 31 december 2022, onder de vereiste dekkingsgraad ligt van 126%.

Transacties in vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta worden omgerekend in euro's tegen de wisselkoers op de datum waarop deze transacties plaatsvinden. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen op de balansdatum worden omgerekend in euro's tegen de wisselkoers op de balansdatum. Valutakoersverschillen die optreden bij de omrekening worden in het resultaat opgenomen.

Verbonden partijen

De vennootschap levert diensten aan haar aandeelhouders. De hiermee gemoeide omzet bedraagt € 23,7 miljoen in 2022.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met subsidies, cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen. Onder de materiële vaste activa worden tevens de reserve-onderdelen van de installatie gewaardeerd. Op deze onderdelen wordt afgeschreven voor ouderdom. Ter bepaling van de afschrijvingslasten wordt gebruik gemaakt van de componentenbenadering. Alle hoofdcomponenten van de gebouwen en installaties worden tot en met 2037 afgeschreven, aangezien de economische gebruiksduur van het gehele complex gesteld is op 40 jaar na ingebruikname (1997). Uitgaven in het kader van groot onderhoud worden geactiveerd en afzonderlijk afgeschreven binnen een periode die varieert tussen 3 en 8 jaar. Op terreinen wordt niet afgeschreven. De afschrijvingstermijn voor de overige materiële vaste activa varieert van 5 tot 40 jaar, wederom afhankelijk van de gebruiksduur.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorraden

De voorraad hulpstoffen is gewaardeerd tegen kostprijs, vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde. De waardering van de voorraad hulpstoffen komt tot stand op basis van first in first out (fif o).

Vorderingen

Vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. De vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus de benodigde voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

Onder liquide middelen wordt verstaan kasmiddelen en de tegoeden op bankrekeningen. Deposito's worden onder liquide middelen opgenomen indien zij ter onmiddellijke beschikking staan. Liquide middelen die (naar verwachting) langer dan twaalf maanden niet ter beschikking staan van de vennootschap, worden als financiële vaste activa gerubriceerd. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Agio

De aandeelhouders hebben bijstortingen gedaan op hun aandelen ter financiering van de materiële vaste activa van de vennootschap. Indien wettelijk toegestaan, vindt jaarlijks een uitkering aan de aandeelhouders plaats uit de agioreserve. De jaarlijkse omvang van deze uitkering is zodanig, dat in 2037, als de hoofdcomponenten van de gebouwen en installatie volledig zijn afgeschreven, de agioreserve op nul staat.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. Langlopende personeelsbeloningen die deel uitmaken van het beloningspakket, zoals beloningen wegens jubilea, worden opgenomen onder de voorziening uitgestelde beloningen. De netto verplichting voor deze personeelsbeloningen is de contante waarde van de verwachte toekomstige uitkering aan het personeel. Bij de bepaling van de voorziening is rekening gehouden met een jaarlijkse salarisstijging, een disconteringvoet en de blijfkans. Hierbij is geen gebruik gemaakt van actuariële berekeningen.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De binnen een jaar vervallende aflossingen worden aangemerkt als kortlopende schulden en als zodanig in de balans opgenomen onder de kortlopende schulden.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien deze voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst van het in het verslagjaar ontvangen zuiveringsslib.

Subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde activiteiten zijn uitgevoerd.

Bedrijfskosten

Kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover deze verschuldigd zijn aan de werknemers.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend op basis van het verantwoorde resultaat, uitgaande van het geldende belastingtarief, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-aftrekbare kosten. De activiteiten die de vennootschap verricht voor haar aandeelhouders zijn vrijgesteld op basis van de samenwerkingsvrijstelling in de zin van artikel 8f lid 1 sub c Wet op de vennootschapsbelasting. Alle overige activiteiten zijn belast, waarbij het fiscaal resultaat wordt bepaald door het hanteren van een kost-plus methode, overeenkomstig hierover gemaakte afspraken met de Belastingdienst.

Inzake de omzetbelasting vallen de activiteiten die de vennootschap verricht voor haar aandeelhouders onder BTW-vrijstelling van artikel 11 lid 1 u Wet op de Omzetbelasting. Dit betekent dat geen omzetbelasting in rekening wordt gebracht aan de aandeelhouders. Hiertegenover staat dat er geen voorafrek mogelijk is van omzetbelasting over de kosten die gerelateerd kunnen worden aan de activiteiten voor de aandeelhouders. De niet terugvorderbare omzetbelasting wordt verantwoord onder de overige bedrijfskosten. Over de overige activiteiten is de vennootschap omzetbelasting verschuldigd.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

6.5 Toelichting op de balans

In de balans opgenomen rechten en verplichtingen

[1] Materiële vaste activa

(X 1.000)	Terreinen Gebouwen	Machines Installatie	Overige	Activa in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€	€
Boekwaarde 31 december 2021					
Aanschafwaarde	37.531	124.242	6.338	385	168.496
Cumulatieve afschrijvingen	-28.513	-97.624	-5.412	0	-131.549
Boekwaarde	9.018	26.618	926	385	36.947
Mutaties					
Investerings	40	631	216	0	887
Desinvesteringen (aanschafwaarde)	0	-356	-149	0	-505
Desinvesteringen (afschrijvingen)	0	356	149	0	505
Herrubricering	0	385	0	-385	0
Afschrijvingen	-380	-2.196	-119	0	-2.695
	-340	-1.180	97	-385	-1.808
Boekwaarde 31 december 2022					
Aanschafwaarde	37.571	124.902	6.405	-	168.878
Cumulatieve afschrijvingen	-28.893	-99.464	-5.382	-	-133.739
Boekwaarde	8.678	25.438	1.023	-	35.139

[2] Financiële vaste activa

De NWB heeft bankgaranties verstrekt in verband met export van afval met een totale waarde van € 120.000. Ten behoeve hiervan heeft SNB een deel van haar liquide middelen als zekerheid verpand aan de NWB (garantierekening). De looptijd van deze bankgaranties zijn verbonden aan bedrijfsactiviteiten, waaronder vergunningen. Gezien de voortzetting van de activiteiten wordt verwacht dat deze langlopend van aard zijn.

De fiscale waarde van de gebouwen en installaties is hoger dan de commerciële waarde, waardoor er in beginsel een latente belastingvordering ontstaat. Omdat de gebouwen en installaties langdurig worden gebruikt in de onderneming en niet worden uitgepond, tendeert deze vordering naar nihil. Derhalve is er geen latente belastingvordering opgenomen.

[3] Voorraden

(X 1.000)

	31.12.22	31.12.21
	€	€
Voorraad hulpmiddelen	200	123
	200	123

[4] Vorderingen

(X 1.000)

	31.12.22	31.12.21
	€	€
Debiteuren	1.583	946
Vorderingen op aandeelhouders voor verwerking zuiveringsslib	5.217	1.532
Belastingen en premies sociale verzekeringen	153	471
Vooruitbetaalde bedragen	529	527
Nog te ontvangen bedragen	591	391
	8.073	3.867

Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar. Gezien het kortlopende karakter wijkt de actuele waarde van de vorderingen niet in belangrijke mate af van bovenstaande boekwaarden.

[5] Liquide middelen

(X 1.000)	31.12.22	31.12.21
	€	€
Banken	1.721	3.873
	1.721	3.873

Alle liquide middelen staan per 31 december 2022 ter vrije beschikking aan de vennootschap. De vennootschap beschikt per 31 december 2022 over een bankkredietfaciliteit van € 1.000.000.

[6] Geplaatst en gestort aandelenkapitaal

Het geplaatste aandelenkapitaal is volledig volgestort en bedraagt per 31 december 2022 € 4.442.702, bestaande uit 4.442.702 aandelen met een nominale waarde van € 1.

Alle aandelen zijn op naam uitgegeven. De aandelen met stemrecht zijn als volgt verdeeld:

(X 1.000)	31.12.22	31.12.21
	€	€
Waterschap Aa en Maas	29,42%	29,42%
Waterschap De Dommel	26,46%	26,46%
Waterschap Brabantse Delta	22,56%	22,56%
Waterschap Vechtstromen	13,59%	13,59%
Waterschap Scheldestromen	7,97%	7,97%
	100,00%	100,00%

[7] Agio en overige reserve

(X 1.000)

	Agio	Overige reserve
	€	€
Stand per 31 december 2021	14.400	95
Uitkering	-1.800	-
Kapitaalstorting	-	-
Stand per 31 december 2022	12.600	95

In de Algemene Vergadering is in 2022 besloten een uitkering uit de agioreserve te doen in december 2022 van € 1.800.000 aan de aandeelhouders.

[8] Onverdeeld resultaat

Het onverdeelde resultaat over 2021 bedroeg € 900.000 negatief. Dit resultaat is in 2022 verrekend met de aandeelhouders via een kapitaalstorting in het eigen vermogen.

Het onverdeeld resultaat over 2022 bedraagt € 1.858.000 negatief.

[9] Voorzieningen

(X 1.000)

	31.12.21	Dotatie	Onttrekking	31.12.22
	€	€	€	€
Voorziening uitgestelde beloningen	380	0	-34	346
	380	0	-34	346

De voorziening uitgestelde beloningen is langlopend van aard. De overige voorzieningen zijn kortlopend van aard.

(X 1.000)

	31.12.22	31.12.21
	€	€
Boekwaarde 1 januari	18.000	22.746
Nieuwe lening	6.000	0
Aflossing	-438	-246
Aflossingsverplichtingen korter dan 1 jaar	-5.250	-4.500
Boekwaarde 31 december	18.312	18.000

(X 1.000)

	31.12.22	31.12.21
	€	€
Crediteuren	2.443	1.269
Belastingen en premies sociale verzekeringen	137	279
Vakantiegeld- en vakantiedagenverplichting	708	601
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden korter dan 1 jaar	5.250	4.500
Vooruit ontvangen bedragen	37	0
Nog te betalen bedragen	2.740	1.863
	11.315	8.512

Niet uit balans blijkende verplichtingen

Operationele lease

Enkele bedrijfsmiddelen zijn geleased op basis van full operationeel lease. Per 31 december 2022 bedragen de totale leaseverplichtingen voor deze bedrijfsmiddelen € 33.000. Binnen 1 jaar vervalt € 23.000 en binnen 2 jaar € 10.000 van deze verplichting.

Recht van hypotheek

Ten gunste van de aandeelhouders is ter hoogte van de garantiestelling voor de uitstaande leningen die de vennootschap heeft aangetrokken bij de Nederlandse Waterschapsbank, en de eventueel verschuldigde rente, een recht van hypotheek gevestigd op de grond, gebouwen en installaties. Dit recht kan alleen geëffectueerd worden als de vennootschap haar betalingsverplichtingen jegens de Nederlandse Waterschapsbank niet nakomt en de Nederlandse Waterschapsbank de garantie intrekt.

Niet in de balans opgenomen activa

Kunstwerken

De kunstwerken van de vennootschap zijn niet verwerkt in de balans, aangezien het niet waarschijnlijk is dat uit deze activa in de toekomst economische voordelen voortvloeien die een relatie hebben met de bedrijfsvoering. De verzekerde waarde bedraagt € 275.000. De kunstwerken zijn voor het laatst getaxeed in 2019.

SDE+-subsidie

SNB heeft in 2014, 2015 en 2018 een subsidiebeschikking ontvangen in het kader van de regeling Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+). Deze exploitatiesubsidies zijn verkregen voor het nuttig hergebruik van warmte, duurzame energieopwekking met biomassa en het opwekken van zonne-energie. Twee subsidies zijn toegekend voor een periode van 12 jaar en een voor een periode van 15 jaar. De subsidies hebben een maximale omvang van respectievelijk € 25,6 miljoen, € 3,4 miljoen en € 2,7 miljoen over de gehele looptijd. In totaal dus € 31,7 miljoen. De uiteindelijke subsidie-omvang is afhankelijk van de gerealiseerde subsidiabele warmte- en energieproductie en energiemarktprijzen. Ultimo 2022 resteert nog een maximale aanspraak van respectievelijk € 10,3 miljoen, € 2,4 miljoen en € 2,2 miljoen.

6.6 Toelichting op de winst- en verliesrekening

[12] Omzet

Ten opzichte van 2021 is de omzet in 2022 met 12,2% toegenomen.

[13] Subsidies

De subsidies hebben betrekking op de regeling Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+) voor het nuttig hergebruik van warmte, duurzame energieopwekking met biomassa en het opwekken van zonne-energie. De hoogte van deze subsidie is afhankelijk van de energieprijzen. Gezien de toename van de energieprijzen in 2022 is de subsidie komen te vervallen.

[14] Kosten van grond- en hulpstoffen

(X 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
	€	€	€
Gas, water en elektriciteit	2.107	870	1.072
Hulpstoffen	4.332	2.184	2.039
	6.439	3.054	3.111

[15] Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

(X 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
	€	€	€
Afzet reststoffen	5.122	4.493	4.661
Slibverwerking elders	470	0	1.113
Uitbesteed onderhoud aan gebouwen en installaties	1.981	1.600	1.810
Transport	3.988	3.603	3.403
Externe opslag	252	50	110
	11.813	9.746	11.097

[16] Lonen en salarissen

De vennootschap beschikt over een eigen arbeidsvoorwaardenregeling om zodoende de juiste aansluiting te houden met de arbeidsmarkt in de nabije omgeving waaronder alle medewerkers vallen. Periodiek worden de arbeidsvoorwaarden via een benchmark uitgevoerd door de AWWN, getoetst en indien nodig bijgesteld. Met de Ondernemingsraad worden afspraken gemaakt over wijzigingen van de voorwaarden. De lonen en salarissen voor alle medewerkers stegen in 2022 met 2,58%.

De Directeur heeft een fulltime dienstverband voor onbepaalde tijd. De beloning van de Directeur verhoudt zich 2:1 ten opzichte van de gemiddelde beloning van de overige medewerkers van SNB. Er zijn geen leningen en/of garanties verstrekt aan de Directeur. Met inachtneming van artikel 383 lid 1 titel 9 BW2 blijft de vermelding van de bezoldiging van de Directeur achterwege. De bezoldiging van de Raad van Commissarissen kwam in 2022 uit op € 42.000.

De gemiddelde personeelsformatie ziet er als volgt uit:

	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
	Fte	Fte	Fte
Management en ondersteuning	8,5	9,0	7,6
Technische Dienst	14,5	14,6	14,9
Procesvoering	27,7	27,8	26,9
	50,7	51,4	49,4

[17] Pensioen- en sociale lasten

(X 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
	€	€	€
Pensioenlasten	602	540	549
Sociale lasten	470	509	450
	1.072	1.049	999

[18] Afschrijvingen

(X 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
	€	€	€
Afschrijvingen op bedrijfsgebouwen en –terreinen	380	850	886
Afschrijvingen op installatie en machines	2.196	4.009	4.417
Afschrijvingen op overige bedrijfsmiddelen	119	190	173
	2.695	5.049	5.476

[19] Overige bedrijfskosten

(X 1.000)	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
	€	€	€
Overige personeelskosten	798	718	628
Inhuur personeel	310	50	227
Overige onderhoudskosten gebouwen en installaties	1.626	1.690	1.269
Kantoorkosten	533	358	298
Verzekeringen	852	920	848
Niet terugvorderbare omzetbelasting	3.075	2.090	2.478
Kosten voor innovatie-/vernieuwingsontwikkeling	330	300	433
Algemene kosten	862	810	903
	8.386	6.936	7.084

[20] Vennootschapsbelasting

De belastbare winst over 2022 bedraagt € 1.096.000. Dit resulteert in € 240.000 aan vennootschapsbelasting over 2022. De fiscale winst heeft betrekking op de belaste activiteiten van de vennootschap. Hieronder vallen niet de slijbverwerkingsactiviteiten ten behoeve van de aandeelhouders. De winst is bepaald op basis van een kost-plus methode, rekening houdend met een marktconforme winstmarge.

Voorstel resultaatbestemming

De Directie stelt, onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, aan de Algemene Vergadering voor, het negatieve resultaat over 2022 ten bedrage van € 1.858.000 te verrekenen met de aandeelhouders via kapitaalstorting in het eigen vermogen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Begin 2023 hebben waterschap Aa en Maas, waterschap Brabantse Delta en waterschap De Dommel een deel van hun aandelen in de Vennootschap verkocht aan waterschap Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en waterschap Limburg. Beide waterschappen hebben ieder 14% van het totaal aan geplaatst en gestorte aandelen verkregen. Deze waterschappen hebben tevens aan de Vennootschap de opdracht, op basis van een uitsluitend recht, verstrekt om het transport en verwerking van het zuiveringsslib te verzorgen.

De jaarrekening is opgemaakt op 17 mei 2023 te Moerdijk.

Directie

De heer S.F. Bombeeck RA MBA

Raad van Commissarissen

De heer mr. F.A.M. van den Heuvel (voorzitter)

Mevrouw dr. ir. W.H.M. Raaijmakers

De heer J.R.A.S.E. Swinkels

7. Overige gegevens

7.1 Statutaire regeling betreffende bestemming van het resultaat

7.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

7.1 Statutaire regeling betreffende bestemming van het resultaat

Op grond van artikel 34 van de statuten van de vennootschap staat het resultaat ter beschikking van de Algemene Vergadering.

7.2 Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2022 van N.V. Slibverwerking Noord-Brabant te Moerdijk gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Slibverwerking Noord-Brabant per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de winst-en-verliesrekening over 2022;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Slibverwerking Noord-Brabant zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

INFORMATIE TER ONDERSTEUNING VAN ONS OORDEEL

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

CONTROLEAANPAK FRAUDERISICO'S

Als onderdeel van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de vennootschap en haar interne beheersingsomgeving. Op basis daarvan hebben wij risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude geïdentificeerd en ingeschat. Wij benoemen hierna de door ons geïdentificeerde frauderisico's en de door ons uitgevoerde werkzaamheden om deze frauderisico's te ondervangen.

Risico op de onnauwkeurige waardering van de installatie doordat de schatting aangaande de economische levensduur niet nauwkeurig is bepaald

De schatting aangaande de economische levensduur van de installatie is gezien de technische en bedrijfseconomische ontwikkelingen een materiële schatting voor vennootschap. Dit mede gezien het feit dat we op basis van inlichtingen gedurende de planningsfase vernamen dat de vennootschap voornemens is deze economische levensduur te verlengen. We hebben gezien de invloed welke de directie op deze schatting kan hebben, bovenstaand risico als frauderisico aangemerkt.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht ten aanzien van schatting van de economische levensduur van de installatie:

- We hebben de uitgangspunten met betrekking tot de waardering van de installatie besproken met de directie en de raad van commissarissen;
- We hebben kennis genomen van de position paper opgesteld door de vennootschap aangaande de schattingswijziging met betrekking tot de verlenging van de economische levensduur. Daarbij is externe documentatie betrokken die uitspraken doet met betrekking tot de economische en technische levensduur van de installatie. We hebben de uitkomsten van de position paper, inclusief de uitkomsten van de externe documentatie van de door de directie ingeschakelde deskundige geëvalueerd;
- Wij hebben gecontroleerd of de schattingswijziging juist is doorgevoerd;
- Wij hebben gecontroleerd of de toelichting aangaande de schattingswijziging voldoet aan de te stellen eisen;
- We hebben kennis genomen van de notulen van vergaderingen van de algemene vergadering van aandeelhouders en raad van commissarissen op specifieke besluiten met betrekking tot de levensduur van de installatie.

Het risico dat de directie maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Naast het specifieke frauderisico aangaande de schatting aangaande de levensduur van de installatie, hebben we in onze controle ook het algemene risico aangaande "management override" geadresseerd. De directie bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat zij in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken.

Om het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door de directie te ondervangen hebben wij de hieronder beschreven werkzaamheden uitgevoerd:

- Wij hebben de door ons onderkende frauderisicofactoren geanalyseerd en besproken met de directie en de raad van commissarissen;
- Wij hebben de mate van invloed en betrokkenheid van de directie bij het administratieve proces en het proces omtrent het opmaken van de jaarrekening en de toegang tot de financiële systemen, in het bijzonder bij het bepalen van verschillende schattingsposten beoordeeld;
- Middels data-analyse vastgesteld of boekingsgangen de verwachte route volgen. Wij hebben gegevensgerichte werkzaamheden verricht op afwijkingen en handmatige boekingen. Hierbij zijn tevens de handmatige journalposten die tijdens het opmaken van de jaarrekening zijn doorgevoerd beoordeeld;
- Beoordelen van significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening om en transacties met verbonden partijen;
- Specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierdoor functiescheidingen worden doorbroken;
- Beoordelen van schattingen;
- Ten aanzien van het frauderisico zijn in de controle elementen van onvoorspelbaarheid in de controlewerkzaamheden opgenomen;
- Doornemen van notulen van vergaderingen van de algemene vergadering van aandeelhouders en raad van commissarissen.

Opbrengstverantwoording

Bij het uitvoeren van onze risicoanalyse hebben wij geen frauderisico's geïdentificeerd ten aanzien van de opbrengstverantwoording. Dit vloeit voort uit het feit dat de omzet grotendeels wordt gerealiseerd ten behoeve van de aandeelhouders van de vennootschap. Daarnaast is er sprake van een verbandscontrole tussen de primaire registraties van de ontvangen slib (weegbrugrapportage) en de verantwoorde omzet. Welke op basis van deze weegbrugrapportage en contractueel overeengekomen prijzen wordt gefactureerd. Mogelijke (bewuste) verstoringen in dit proces kunnen naar onze mening niet leiden tot materiële afwijkingen in de jaarrekening.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door de directie.

CONTINUÏTEIT

De directie heeft een beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor tenminste 12 maanden na het opstellen van de jaarrekening. Zowel in het directieverslag, als in de jaarrekening heeft de directie hier een nadere toelichting over opgenomen. Wij verwijzen naar de paragraaf Continuïteit op pagina 52 van de jaarrekening.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om de risico's met betrekking tot continuïteit te identificeren en in te schatten en om vast te kunnen stellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is:

- Wij hebben de beoordeling zoals door de directie opgesteld en zoals opgenomen in het directieverslag besproken met de directie en professioneel-kritisch geëvalueerd. Hierbij hebben wij specifieke aandacht gegeven aan het proces van totstandkoming van de begroting, tendenties die een mogelijk risico vormen, de impact van de huidige gebeurtenissen en omstandigheden, zoals de toegenomen grondstof- en energieprijzen, op de activiteiten en de verwachte kasstromen van de vennootschap, met de nadruk op de vraag of de vennootschap voldoende liquiditeit zal hebben om aan al haar verplichtingen te blijven voldoen. Daarnaast hebben wij in onze controle specifiek aandacht besteed aan de technische en economische levensduur van de installatie. Tot slot hebben we kennis genomen van eventuele communicatie met toezichthouders aangaande het voldoen aan milieu- en andersoortige vergunningsvereisten;
- Wij hebben het budget 2023 van de vennootschap, de contractuele afspraken tussen de onderneming en de aandeelhouders en de belangrijkste aannames die hieraan ten grondslag liggen beoordeeld. Daarnaast hebben wij kennis genomen van de meest recente tussentijdse resultaatoverzichten van de vennootschap in 2023;
- Wij hebben, op basis van de verkregen controle-informatie, overwogen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten.

Op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole, de financiële positie van de vennootschap zoals deze blijkt uit de jaarrekening, de tussentijdse resultaatoverzichten 2023 en het budget 2023, vinden wij het hanteren van de continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van invloed zijn op de continuïteitsveronderstelling.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het directieverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de directieverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE DIRECTIE VOOR DE JAARREKENING

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Breda, 17 mei 2023

wg.

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
drs. B. Smeenk RA

Colofon

Uitgave: N.V. Slibverwerking Noord-Brabant, Moerdijk

Ontwerp en realisatie: Reputations, Utrecht

Fotografie:

Greet van Dam, Ridderkerk

Frank Poppelaars, Prinsenbeek

N.V. Slibverwerking Noord-Brabant
Middenweg 38
4782 PM Moerdijk

snb.nl